

İSTANBUL DARÜLFÜNUNU
EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASI
(İNCELEME VE DİZİN)

*İstanbul Üniversitesi'nin ve Edebiyat Fakültesi'nin
100. Kuruluş Yılına (1900-2000) Armağan*

Prof. Dr. Aykut KAZANCIGİL*

Ayhan VERGİLİ**

İstanbul Darülfünunu İkinci Abdülhamid'in tahta geçişinin 25. Yıl dönümüne rastlayan 15 Ağustos 1900 (18 Rebiülâhîr 1318) tarihinde "Darülfünun-ı Şahâne" adıyla açılmıştır. Bu yeni kuruluştta üç bölüm (fakülte) mevcuttu. 1) Ulûm-ı Âliye ve Diniye, 2) Edebiyat, 3) Ulûm-ı Riyâziye ve Tabiiye şubelerinden oluşmaktaydı. Bunun yanında eskiden beri mevcut olan Tıbbiye, Hukuk ve Mülkiye Mektepleri Darülfünun sistemi içinde olmadan faaliyetlerini sürdürüyorlardı.¹

Darülfünunun kurulması için XIX yüzyılın ikinci yarısındaki üç başarısız atılımdan sonra nihayet dördüncüsünde sonuca ulaşılmıştır.² Bu

* İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Em. Öğretim Üyesi

** Araştırmacı

¹ Mahmut Cevat: *Maarif-i Umumiye Nezareti Tarihçesi, Teşkilat ve İcraatı*, (İstanbul 1338). Yeni harflerle 2. Baskı, aynı adla ve "XIX Asır Osmanlı Maarif Tarihi" alt başlığı ilavesi ile. Hazırlayan: Tacettin Kayaoğlu, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2001; ¹ Mehmet Ali Aynî: *Darülfünun Tarihi*, İstanbul 1927, 2. Baskı, Açıklamalarla Yayınlayan, A. Kazancıgil, İstanbul 1981; Bilsel, Cemil: *İstanbul Üniversitesi Tarihi*, İstanbul 1943; Ergin, Osman Nuri: *Türkiye Maarif Tarihi*, (Cilt 1-5), 2. Baskı, İstanbul 1977.

² İhsanoğlu, E.: "Darülfünun Tarihçesine Giriş (I)", İlk iki teşebbüs, *Belleten*, Sayı 210,

başarısız denemelerin çeşitli nedenleri içinde bize göre asıl önemlisi Üniversite derslerini takip edecek lise mezunu düzeyinde öğrenci olmamasıydı. Medrese mezunları ise eğitimleri dolayısıyla bu boşluğu gideremiyorlardı. Aslında bu eksiklik ilk denemenin başarısızlığından sonra görülmüş hatta bu konuda bir layiha bile hazırlanmış, fakat o zaman ki şartlarda bir çözüme ulaşılamamıştı.³

Nitekim o yıllarda (1900'lere kadar) açılan yüksek okulların hepsinde bu eksiklik kısa sürede belirgin hale gelmiştir. Bu meseleyi çözümlenmek için pragmatik bir çözüm yolu seçilmiş ve yüksek okulların yapısı içinde idadiler (liseler) açılarak eğitim yapılabilmektedir (Tıbbiye idadisi, Mülkiye idadisi, Harbiye idadisi, vb..). Bir süre sonra özellikle 1900'lere doğru idadi sayısı belirgin şekilde artınca Askeri okullar hariç diğer yüksek okullara bağlı olan idadiler kapatılmıştır.⁴

Bu şekilde açılan Darülfünun İkinci Meşrutiyetin ilanına kadar aynı şekilde faaliyetlerini sürdürmüştür. Birkaç yıl sonra 21 nisan 1912 (4 Cemaziül-evvel 1330) tarihli nizamname ile Darülfünun-ı Şahâne ve Mekteb-i Tıbbiye ve Mekteb-i Hukuk *Darülfünun-ı Osmaniye* adı altında düzenli bir bütün haline getirilmiştir. Bu kuruluş daha öncekilerde olduğu gibi Maarif Vekaletine tam anlamıyla bağımlı bir yapıya sahipti. Bu tarihten kısa bir süre önce 1867'den beri Askeri Tıbbiye'den ayrı olarak Kadırga'da yerleşmiş olan Mülki Tıbbiye, Haydarpaşa'daki muhteşem binadaki Askeri Tıbbiye ile birleşmiş ve bu yapı bizim inceleme sürecimizin sonu olan 1933, yılına hatta çok daha ileriki yıllara değin değişmeden kalmıştır. Bunun yanında "Âli Mektebler" başlığı altındaki yüksek okullar aslında hakiki anlamda önemli akademik kuruluşlar olmalarına rağmen Maarif Vekaleti ve konuyla ilgili diğer bakanlıklara bağlı olarak uzun süre ayrı ayrı yaşamlarını sürdürmüşlerdir. (Mühendis Mekteb-i Âlisi, Orman Mekteb-i Âlisi, Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi, Baytar Mektebi Âlisi vd..)⁵

Darülfünununun gelişmesindeki önemli atılımlardan biri 1912-1913 yıllarında olmuştur. Emrullah Efendinin Maarif Nazırlığı süresinde yeni nizam nameler ve muhtariyet yani özerklik ile ilgili düzenlemeler için ilk adımlar atılmıştır.⁶ Edebiyat Fakültesi açısından önemli olaylardan biri

s.699-739, Ankara 1990; İhsanoğlu, E.: "Darülfünun Tarihçesine Giriş (II)", Üçüncü teşebbüs: Darülfünun-ı Sultani, *Bulleten*, Sayı 218, s.201-239, Ankara 1993

³ Ayni, a.g.e. sf. 18

⁴ Kodaman, Bayram: *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*, TTK. Yayını Ankara 1988.

⁵ Ozalp, Reşat: *Milli Eğitim ile İlgili Mevzuat 1857-1932*, M.E.B. Yayını, Ankara 1982.

⁶ Hırş, E.: *Dünya Üniversiteleri ve Türkiye'de Üniversitelerin Gelişmesi*, Ankara Üniversitesi Yayını, Cilt 1-2, İstanbul 1950, sf. 199-228.

Ziya Gökalp'in öğretim üyesi olarak bu Fakülteye girmiş olması ve ona bağlı olarak gerçekleşen büyük bir kadro hareketidir.⁷

Bu yıllarda Osmanlı Devleti, Almanya ve Mihver Devletleriyle birlikte I. Dünya Harbine girmiştir. Savaş süresince özellikle Çanakkale savaşında bir süre Darülfünun kapanmıştır. Aynı'nin de belirttiği gibi o yıllarda Edebiyat Fakültesi Muallimler Meclisi (bugünkü Fakülte Kurulu) yabancı ülkelerden öğretim üyesi getirmek ister. O sırada devlet eliyle Almanya'dan çok sayıda gençlerden oluşan bir öğretim üyesi kadrosu seçilir ve bunlar Üniversite'de belli görevlere tayin olurlar. Bunların gelişi hakkında Almanya'da çok önemli kaynaklar yayınlanmıştır.⁸ Bu hareketin siyasî ve iktisadi amaçları aslında çok önemlidir. Bizde bazı yayınlar olmasına rağmen Türkiye'de yüksek öğretim ve yabancı kültür yardımı konularında belge niteliğindeki bazı kaynaklar günümüze kadar ayrıntıyla incelenmemiştir. Özellikle burada ikili anlaşmalar ve Alman tarafının istekleri üzerinde pek çok önemli belge mevcuttur.⁹ Nitekim yıllar sonra 1933 Üniversite reformuyla ilgili bir çalışmada çok sayıda Alman Öğretim üyesinin Türkiye'ye gelmesi dolayısıyla Darülfünun dönemindeki bu hareket ilk deney olarak değerlendirilmiş ve eserin birinci bölümünü oluşturmuştur.¹⁰ Konunun bir diğer yanı Almanya'ya gönderilen binlerce kişilik öğretim kafileleri ve bunun sonuçlarıdır; bu mesele de incelenmemiştir.¹¹ Türk yüksek öğrenim tarihindeki bu büyük deneyle Türkiye'ye gelen yabancı öğretim üyelerinin tan listesini çıkararak vermeyi uygun bulduk. Buradaki ilk defa ortaya konulan önemli özellik Alman öğretim üyelerinin memleketlerindeki ve buradaki görevlerini karşılaştırmalı olarak belirtilmesidir.

⁷ Erişirgil, M.E.: *Ziya Gökalp, Bir Fikir Adamının Romani*, 2. Baskı eklerle yayımlayan Aykut Kazancıgil-Cem Alpar, Remzi Kitabevi, İstanbul 1984, s.10-17 ve 89-107.

⁸ Turan, Kemal: *Türk Alman Eğitim İlişkilerinin Tarihi*, İstanbul 2000.

⁹ Grothe, Hugo: *Gedanken zur Errichtung einer Deutschen Hochschule in der Türkei*. Eine Sammlung von Gutachten, 1913; Schmidt, Franz: 4 Jahre als Türkischer Schulreformer in " *Aus Deutscher Bildungsarbeit im Ausland*" Editör Schmidt und Boelitz, 1928, Cilt II, s.34-74; Schmidt, Franz: *Ein Schulmannsleben in der Zeitenwende (Lebenserinnerungen)*, Marburg 1961.

¹⁰ Widmann, Horst: *Atatürk Üniversite Reformu* Notlar ilavesi ile çeviren Aykut Kazancıgil, Serpil Bozkurt, (1981) İkinci baskı Kabalcı yayınları, İstanbul 2000.

¹¹ Toprak Zafer: "Almanya'ya İlk Öğrenci Göçü", *Bilim ve Sanat*, Sayı 3, 1982; Erişirgil: a. g. e., sf. 10-18, dipnot 1-5.

Edebiyat Fakültesine Gelmiş Olan Bilim Adamlarının İsimleri

Prof. Dr. Lehmann-Haupt (Liverpool'de Profesör)	Akvam- Şarkiye, Yunan ve Roma Tarihleri
Prof. Dr. E. Obst (1886-?) (Breslau'da Doçent)	Coğrafya-yı Beşerî, Osmanlı Coğrafyası ve Coğrafya Usul ve Tatbikatı.
Prof. Dr. Günther Jakobi (1881-1969) (Berlin'de Doçent)	Matbaa-üt-tabia, Mantık ve Usuliyat (Metafizik, Mantık ve Metodoloji)
Prof. Dr. G. Anschutz (Hamburgu'da Dr. Asistan)	Fenn-i Terbiye, Tarih-i Terbiye, İlm-i Ruh-i Etfal ve Tecrübî Ruhiyat (<i>Eğitim Tarihi, Çocuk Psikolojisi, Teorik Psikoloji</i>)
Prof. Dr. Bergstrasser (1886-1933) (Leipzig'de Doçent)	Elsine-i Samiye Mukayeseli Sarfı (Karşılaştırmalı Sami Dilleri Grameri)
Prof. Dr. J. H. Mordtmann (1852-1932) (Emekli İstanbul Konsolosu)	Usul-i Tarih ve Tarih tatbikatı
Prof. Dr. Eckard Unger (1885-1966) (İstanbul'da Eski Eserler Müzesinde Uzman)	Ulûm-ı Muavene-i Taihye ve Asâr-ı Atîka Meskûkatı
Prof. Dr. Julius von Mézsaros (1883-1957)	Etnografya ve Macarca (Macardır)
Prof. Dr. Richter (Greifswald'da Doçent) (1916 sonbaharından itibaren)	Alman Dili Alman Edebiyatı
Prof. Dr. Giese (1870-1944) (Yakındoğu Enstitüsünde Doçent)	Mukayeseli Ural-Altay Dilleri

Fen Fakültesinde Celb Edilmiş Olan Alman Profesörler

Prof. Dr. Boris Zarnick (Wurzburg'da Profesör)	İlm-i Hayvanat için (Zooloji)
Prof. Dr. Gustav Fester (Frankfurt / Manin'de Dr. Asistan)	Kimya-yı Sanayi için

Prof. Dr. Curt von Hoesch (Berlin'de Dr. Asistan)	Kimya-yı Uzvî için (Organik Kimya)
Prof. Dr. Fritz Arndt (1885-1969) (Breslau'da Doçent)	Kimya-yı Madenî için (İnorganik Kimya)
Prof. Dr. Leick (Greifswald'da Doçent)	Nebatât için (Botanik)
Prof. Dr. Walter Penck (Leipzig'de Doçent)	İlm-i Arz için (Jeoloji)
Prof. Dr. J. Würschmidt (Fizik Profesörü ancak 1918'de gelebilmiştir)	Hikmet-i Tabiiye için (Fizik)

Hukuk Fakültesi için Celb Edilmiş Olan Alman Profesörler

Prof. Dr. Walter Schönborn (Heidelberg'de Profesör)	Hukuk-ı Amme dersi için
Prof. Dr. Hoffman (Hannover'de Profesör)	İktisad-ı İctimaî ve Ziraî için
Prof. Dr. Fleck (Kiel'de Dr. Asistan)	İlm-i Mâli ve Ziraî için
Prof. Dr. Erich Nord (İstanbul Alman Konsolosluğunda Birinci Tercüman, Sefaret Tercümanı)	Avrupa Hukuk-ı Medenisi için

Darülfünun I. Dünya savaşından sonra İstanbul işgalinde çok zor yıllar yaşamıştır. Bazı öğretim üyeleri Malta'ya sürülmüş bir kısmı Millî Mücadeleye iştirak için İstanbul'dan ayrılmış birçok fakültenin eğitimi aksamış ve zorunlu yer değişiklikleri olmuştur. Bu arada yabancı öğretim üyeleri memleketlerine dönmüşlerdir. İstanbul işgalinden sonra bazı trajikomik uygulamalar da olmuştur. Özellikle Askeri Tıbbiye'de Milliyetçiliği ile tanınan öğrencilerin gururunu kırmak için İngilizler tarafından Askeri Tıbbiye'de pijama ile gezme mecburiyeti konulmuştur.¹² Öğrenciler o dönemdeki bütün protesto hareketlerine

¹² Kazancıgil, A.: "Mondros Mütarekesinden Büyük Millet Meclisi Kuruluncaya Kadar Geçen Sürede İstanbul Üniversitesi (1918-1920)", *Tip Tarihi Araştırmaları*, Sayı 9, sf. 55-62, Ağustos 1999., sf.57.

yılmadan iştirak etmişler ve Millî Mücadele yönündeki bütün eylemlere katılmışlardır. Nihayet 1922 yılında Üniversite tarihinde nadir görülen bir birliktelikle uzun süren bir grev yaparak Darülfünunu kapattırmışlar ve derslerinde Millî Mücadele aleyhinde ağır hakaretler yapan beş öğretim üyesinin (Müderri Rıza Tevfik, Cenap Şahabetin, Ali Kemal, Hüseyin Dâniş Beyler ile Muallim Barsamyan Efendi) istifalarını sağlamışlardır.¹³

Nihayet 1922'de hızla normal eğitime geçilmiş ve düzenli bir atılım devri başlamıştır. İşte bu arada İstanbul'a gelen Refet Paşa ordusunu yükseköğretim öğrencileri büyük bir coşkuyla karşılamışlardı. İstanbul Darülfünunu Divanı (Üniversite Senatosu) toplanarak İsmet Paşayı "Fen Fakültesi Fahri Müderri" seçmiş ve kendisine Lozan Antlaşmasını imzalaması için bir altın dolma kalem hediye etmişlerdir. Öğrencilerinde katılımıyla coşkuyla uğurlanan Paşa dönüşte bu kalemi hatıra olarak İstanbul Üniversitesine hediye etmiş ve son yıllara kadar kalem özel muhafazasında saklanmaktaydı. Bu olayları bizzat yaşayan o zamanki tıp öğrencisi sonra cerrahi profesörü, dekan ve rektör olan Gürkan olayı şöyle anlatır: "Rıza Tevfik Sevres'i imzaladığı kalemi Robert Kolej'in kütüphanesine vermişti, İsmet Paşa Lozan'ı imzalayacağı kalemi itina ile cebine yerleştirdi."¹⁴ Cumhuriyetin ilanından sonra Darülfünun Atatürk'e de yazılı bir berat göndererek kendisini "Edebiyat Fakültesi Fahri Müderri" unvanı verildiğini arz etmiş, Atatürk de bunu kabul ederek teşekkür etmiştir. Darülfünun kapanıncaya kadar bütün yıllıklarda ve Talebe Rehberlerinde bu husus ilk sayfada yazılı olarak belirtilmekteydi. (Bkz. Resim 1-2). Ne ilginçtir ki 1933 Üniversite Reformundan sonra kapatılan Darülfünunla birlikte yeni açılan Üniversitede bu atıflar unutulmuş ve bir daha dile getirilmemiştir.

1924'den itibaren Cumhuriyetle beraber Darülfünun hem öğretim üyesi kadrosu hem eğitim hem yayın bakımından büyük atılım yapmıştır. Fakültelerle ilgili özet bilgiler şöylece değerlendirilebilir.

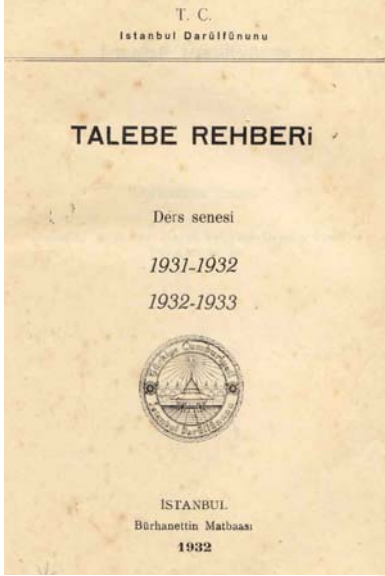
Üniversitenin en eski Fakültelerinden biri olan Tıp Fakültesi (1827) mesleki ve fikri başarılarla dolu uzun bir geçmişe, şanlı şöhretli bir hayat sahiptir. Tıp Fakültesinin gelişimi ve hizmetleriyle ilgili pek çok yayın vardır.¹⁵

¹³ Gürkan, Kazım İsmail: "Darülfünun Grevi, Millî Mücadele Günlerinde İstanbul Üniversitesi Talebesinin Galeyanı", *Tıp Tarihi Araştırmaları*, Sayı 8, sf. 9-54, Ağustos 1999.

¹⁴ Gürkan: a.g.m., sf. 53.

¹⁵ Rıza Tahsin; *Mir'ât-ı Mekteb-i Tıbbiye (Tıp Fakültesi Tarihçesi)* eklerle yayımlayan Prof. Dr. A. Kazancıgil. İstanbul 1991; Kazancıgil, A., Solok, V.: *Tıp Tarihi Bibliyografyası*, İstanbul 1973; Kazancıgil, A.- Solok, V.: *Türk Bilim Tarihi Bibliyografyası*, İstanbul 1981; Meserra, G - Kazancıgil, A - Sayar, A.G.: *Süheyl*

Hukuk (Medresesi) Fakültesi 1880'lerde kurulmuştur. Hakikaten konusunun hakimi olan üstat bir öğretim üyesi kadrosuna sahipti. Tarihçesi hakkında pek çok kaynak vardır. Seçilmiş bir kaynakça takdim ediyoruz.¹⁶

Resim-1: İstanbul Darülfünununun 1933 Üniversite Reformundan önceki son "Talebe Rehberi". Darülfünun döneminde özellikle son yıllarda bütün fakültelerin ders programlarını ve bütün fakültelerin öğretim üyelerinin isimlerini hatta ev adresleri ve telefon numaralarını da kapsayan bu rehberler üniversiteyle ilgili araştırmalarda önemli bir kaynak niteliğindedir

Resim-2: Son "Talebe Rehberi"nin iç kapağının arkasında Edebiyat Fakültesi "Fahri Müderrisi" olarak Atatürk'ün (1924), Fen Fakültesi "Fahri Müderrisi" olarak İsmet Paşa'nın (1922) isimleri görülmektedir. (Bu konuda gerekli açıklama metin içinde verilmiştir.)

Ünver Bibliyografyası, İstanbul 1998.

¹⁶ Bilsel Cemil: *İstanbul Üniversitesi Tarihi*, İstanbul Üniversitesi yayını, Sayı 182, İstanbul 1943. (Hukuk Fakültesi Bölümü); Ebulülâ Mardin: "Hukuk Müessesesi Tarihi", *Hukuk Fakültesi Mecmuası*, içindeki 1338'den itibaren bir seri makale; Karayalçın, Yaşar – Mumcu, Ahmet: *Türk Hukuk Bibliyografyası 1827-1928*, Ankara 1972.

Fen Fakültesi (Medresesi) de "Darülfünun-ı Şâhane" ile birlikte kurulmuştur. Bu fakülte Salih Zeki Bey'in güçlü etkisiyle dikkat çekici bir atılım yapmıştır. Fen Fakültesi ile ilgili çeşitli değerlendirmeler mevcuttur.¹⁷

İlahiyat Fakültesi 1924'de kurulmuş ve 1933 Üniversite Reformu ile fiilen kapanmıştır. Bu fakültenin öğretim üyeleri ve Mecmuası ile ilgili pek az kaynak mevcuttur.¹⁸

Edebiyat Fakültesi güçlü öğretim üyesi kadrosu ve önemli yayınlarıyla dikkati çekmektedir. Bu fakültenin kuruluşu ve 1933 yılına kadar ki gelişimi mükemmel şekilde incelenmiştir.¹⁹ Ayrıca Fakültenin yayınlarının bir bölümü de derlenmiştir.²⁰ Edebiyat Fakültesi çerçevesinde bizzat Atatürk'ün isteği ile Fuat Köprülü tarafından kurulan ve hakikat dünya çapında şöhreti olan Türkiyat Enstitüsü 1924 yılında kurulmuştur.

*

Türkiye'de yayınların taranması ile ilgili çeşitli yayınlar mevcuttur. Milli Kütüphanenin yayınladığı bibliyografyalar önemli boşlukları doldurmuşlardır. Son yıllarda 1828-1928 yıllarını kapsayan önemli bir bibliyografya o dönemle ilgili boşluğu da çok büyük ölçüde

¹⁷ Hüsnü Hamit: Darülfünun Fen Fakültesi Tarihçe, Talimâtnameleler, Müfredat Programları, İstanbul 1927; İshakoğlu-Kadıoğlu, Sevtap: İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Tarihçesi (1900-1946), İ.Ü. Yayını Sayı 4106, İstanbul 1998; Orhan Gülser: İstanbul Üniversitesi. Fen Fakültesi Bibliyografyası (1916-1977), Fen Fakültesi Yay. (No.: 2499/146) 102 sf. , İstanbul 1978; Günergun, Feza: "Darülfünun - Fen Fakültesi Mecmuası (1916-1933)", Osmanlı Bilim Araştırmaları, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları 1995, s.285-349; Kazancıgil A.: (1981). a. g. e.

¹⁸ Er, Hamit: İstanbul Darülfünun İlahiyat Fakültesi Mecmuası Hoca ve Yazarları, İstanbul 1993.

¹⁹ Orhonlu, Cengiz: "Edebiyat Fakültesinin Kuruluş ve Gelişmesi (1901-1933) Hakkında Bazı Düşünceler", *Edebiyat Fakültesi 50. Yılına Armağan*", İstanbul 1973, sf. 57-82.

²⁰ Orhan, Gülser: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları Bibliyografyası (1924-1972), İ.Ü. Yayını, sf. 325, İstanbul 1974; San, Aysel: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları Bibliyografyası (1973-1978), İ.Ü. Yayını, sf. 108, İstanbul 1979.

doldurmuştur.²¹ bunun yanında zaman zaman süreli yayımlar üzerindeki çalışmalar da bir oranda derlenmiştir.²²

İstanbul Üniversitesi kendi gelişimi ile ilgili bilgileri en üst düzeyde derlemiş kurumlardan biridir. L. Bakla - Şenalp'in 1933-1980 yılları kapsayan belge niteliğindeki 14 Ciltlik bibliyografya çok önemlidir.²³ Kapsadığı süre içinde yalnız İstanbul Üniversitesi tarafından basılan yayımları derleyen ve binlerce sayfadan oluşan bu dev çalışma on bini aşan kitap ile makalenin künyesini vermekte, ayrıca Üniversitenin çeşitli fakültelerinin yayınladığı 100 dolayında derginin varlığını gözler önüne sermektedir. Bu sayılara öğretim üyelerinin üniversite dışındaki yayımları dahil değildir. Ancak bu kaynakçaya 1900-1933 ile 1980-2000 yıllarını yani 55 yıllık bir dönemi de ilave ettiğimizde bu sayıların ne oranda artacakları kolaylıkla anlaşılır. Bu derlemelere bu sürede yapılan, sayıları 6000'i aşan mezuniyet, lisans üstü, uzmanlık, doktora ve doçentlik (1981' kadar) tezleri de eklenince bu alanda da büyük bir sayıya erişilmektedir. Ayrıca hemen her Fakülte içindeki hatta bu Fakültelerin ayrı ayrı birimlerinin çalışmaları ve yayımları zaman zaman bir araya getirilmiştir. Özellikle çeşitli bilimsel kaynakçalar ile, Cumhuriyetin 50. Yılı (1973), Atatürk'ün doğumunun 100. Yılı (1981) gibi önemli tarihlerde bu konulardaki birikimin en verimli olarak yayına dönüştüğü yıllardır. Bizde her iki tarihte memleketimizdeki bilimsel gelişmeleri inceleyen bazı kaynakçalar hazırladık.

Darülfünun'da Fakültelerin düzenli bir dergi çıkartmaları Ziya Gökalp'in öncülüğü ile 1916 yılında başlamıştır. Her ne kadar ondan evvel Fakültelerde verilen dersleri ayrı ayrı derleyen birkaç yayın olmuşsa da bu yöneliş başarılı olamamıştır. Bu tarihten sonra bizde fakültelerin dergi çıkartması geleneksel hale gelmiş ve yayın yönetmelikleri desteği ile 1980'li yıllara kadar bu tür yayımlar devam etmiştir.

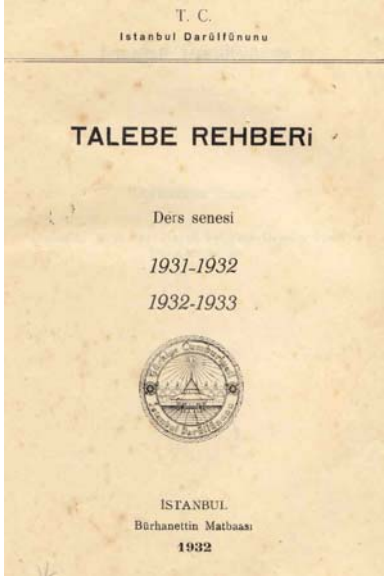
Darülfünun döneminde (1900-1933) yayımlanan dergi adedi 7'dir. Bunlar sırasıyla Tıp, Hukuk, Fen, Edebiyat Fakülteleri Mecmuaları (1916), İctimaiyat Mecmuası (yalnız 1917 yılında) ile İlahiyat (1924-1932) ve Türkiyat Enstitüsü (1924'den sonra) Mecmualarıdır. Bunların yukarda adı geçen dergilerden *İctimaiyat* yıllarca sonra Hilmi Ziya

²¹ Duman, Hasan: Başlangıcından Harf Devrimine Kadar Osmanlı Türk Süreli Yayınlar ve Gazeteler Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu, 1828-1928, (3 Cilt), Özkan Matbaası, Ankara 2000.

²² Duman, Harun: "Süreli Yayınlar Üzerine Yapılmış Tezler Bibliyografyası", *Müteferrika*, Sayı 5, sf.157-189, İstanbul 1995.

²³ Bakla-Şenalp, Leman: İstanbul Üniversitesi Yayınları Bibliyografyası (14 Cilt), 1933-1980, İstanbul 1966-1980.

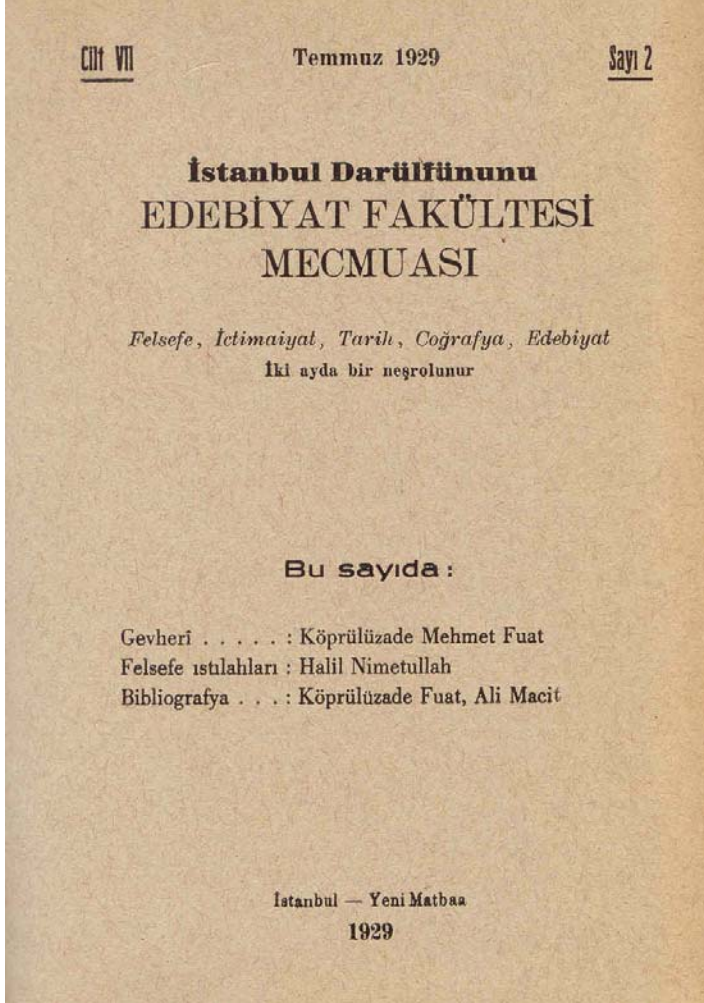
Ülken'in yayınladığı *Sosyoloji Dergisi* ile devam etmiş. İlahiyat Fakültesi kapatıldıktan sonra bir daha açılmadığından dergisi olmamıştır. 1933 reformundan sonra; Tıp, Hukuk, Fen Fakülteleri Mecmuaları ne hikmetse "Yeni Seri" olarak Cilt 1'den başlayarak 1980'lere kadar yayınlanmış, Türkiyat Mecmuası aynen süreli olarak yayınına devam etmiştir. Bu fakülte 1933'den sonra "Edebiyat Fakültesi Mecmuası" adı altında bir dergi yayınlamamıştır. Buna mukabil Edebiyat Fakültesi tarafından 1933'den günümüze ayrı ayrı disiplinlerle ilgili önemli dergiler yayınlanmıştır.(Türkiyât, Sosyoloji Dergisi, Felsefe Arkivi, Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı, Coğrafya, vd..)

Resim-1: İstanbul Darülfünununun 1933 Üniversite Reformundan önceki son "Talebe Rehberi". Darülfünun döneminde özellikle son yıllarda bütün fakültelerin ders programlarını ve bütün fakültelerin öğretim üyelerinin isimlerini hatta ev adresleri ve telefon numaralarını da kapsayan bu rehberler üniversiteyle ilgili araştırmalarda önemli bir kaynak niteliğindedir

Resim-2: Son "Talebe Rehberi"nin iç kapağının arkasında Edebiyat Fakültesi "Fahri Müderrisi" olarak Atatürk'ün (1924), Fen Fakültesi "Fahri Müderrisi" olarak İsmet Paşa'nın (1922) isimleri görülmektedir. (Bu konuda gerekli açıklama metin içinde verilmiştir.)

Harf İnkilabından sonraki sayıların kapağı

İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi Mecmuası Hakkında

Bu çalışmada ayrıntılı dizinlerini takdim ettiğimiz *Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası* üzerinde erişebildiğimiz kadarıyla üzerinde hiç durulmamış ve dizini yapılmamıştır. Buna mukabil Hukuk, Fen, İlahiyat Fakülteleri Mecmuaları ile Türkiyat Mecmuası üzerinde ayrıntıya inen incelemeler yapılmıştır.

Edebiyat Fakültesi Mecmuası ile ilgili değerlendirmeler şöyle sıralanabilir:

Dergide orijinal niteliği olan bazı yazılar dışında ağırlıklı olarak tercüme dikkati çekmektedir. Tercüme yazıların fazlalığı karşısında telif yazıların daha sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum dönemin bilimsel alanda bir tercüme devri gibi algılanmasına neden olmaktadır. Gerçekten de dönemin müderrisleri ve muharrirleri özellikle İçtimaiyat, Felsefe, Coğrafya konularında batıda çıkan yayınların dilimize aktarılmasına önem vermişlerdir.

İlk sayılarda çok miktardaki sayfa adedi 1924'den sonra tedricen azalmıştır. Bunun asıl sebebi o esnada kurulan ve kendi mecmuasını yayımlayan İlahiyat Fakültesi ile yine aynı yılda kurulan ve çok ağırlığı olan bir dergi olarak yayın hayatına giren Türkiyat Mecmuası'na yazarların bir bölümünün kaymış olmasıdır. Basit bir karşılaştırma bu durumu açıkça göstermektedir.

Derginin ilk ciltlerindeki yazar imzalarının bazıları sonraki ciltlerde görülmemektedir. Bunlar özellikle her hangi bir nedenle üniversiten ayrılan kişiler (Ziya Gökalp, Mehmet Vahid, Kâzım Şinasi, Necmeddin Sadak, Cenap Şahabettin, Hüseyin Dâniş vd..) veya vefat edenlerdir (Mehmet Arif, Orhan Sadeddin, Mehmet İzzet).

Tarih konusundaki yazıların ağırlıklı olarak telif olduğu dikkatimizi çekmektedir. Ahmet Refik'in "*Hazine-i Evrak Tedkikatı*" çalışmaları konuya ilişkin ilk bilimsel araştırmalardandır. Yine M. Fuat Köprülünün *Anadolu'da İslâmiyet, Yât Taşı, vd..* makaleleri gibi çalışmalar sahalarında önemli ilk bilimsel yayınlardır. Dergide Fârâbî ile ilgili çok sayıda tanıtıma makalenin farklı kişiler tarafından yazıldığı dikkatimizi çekmektedir. Bunun nedeni herhalde Fârâbî'nin Türk düşünürleri tarafından o dönemde yeni yeni tanınıyor olması olabilir.

Dergide coğrafya ile ilgili yazıların özellikle Cilt VII'den itibaren ağırlıklı olarak yer aldığı dikkatimizi çekmektedir. O kadar ki derginin Cilt VII, Sayı III'de yalnızca coğrafya yazılarına yer verilmiştir. Daha önceki sayılarda coğrafya ile ilgili yazılar yok denecek kadar azdır. Mecmuada abonelik koşullarıyla ilgili verilen bilgilerden de anlaşıldığı

gibi dergi yalnızca Türkiye içinde değil yurt dışında da takip edilmektedir.

Bazı yayınlarda Mecmuadaki yazıların değeri hakkında orijinal veya değildir diye değerlendirmeler yapılmıştır. Ancak bunların zemin ve zamanla ilgisi, ayrıca dönemin bilimsel konumu dikkate alınmadığından ortaya ilginç bir şartlandırma modeli çıkmaktadır.²⁴

DARÜLFÜNUN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASININ ŞEKLİ BAKIMINDAN ÖZELLİKLERİ

Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası dış görünüş olarak 13X19 boyunda zamanının iyi kağıdından basılmış bir dergidir. Derginin kapakları ilk sayıdan son sayıya kadar aynı biçimi korumuştur. Her ne kadar ön kapakta 2 ayda bir yayınlanır deniliyorsa da ilk yıldan sonra pek düzenli yayınlanmamış özellikle 1918-1922 arası yayını tamamıyla durmuştur. Buna o yıllardaki savaşların ve siyasî çalkantıların tesiri olmuştur. Nitekim aynı zamanda yayınlanmaya başlayan Tıp Fakültesi, Hukuk Fakültesi ve Fen Fakültesi dergileri de aynı dönemde yayınlanamamıştır. Sayfa adedi de sabit değildir; sayıdan sayıya bazen önemli ölçüde değişmektedir. Son cilt hariç, her ciltteki sayfalar, sayılar arasında devam ederek süreklilik sağlanmıştır. Yalnızca Sene 1 Sayı 7, Cilt 7 Sayı 5 ve 6' ile Cilt 8'in tüm sayılarında sayfa numaraları birbirlerinden bağımsız olarak konmuştur. İlk yılın ilk sayısının kapak resmi eklidir. (Resim 3). Ayrıca harf devrimi sonrasında çıkan sayının yalnızca kapağında (Sayı 4, 1928) rakkamları ile dergi başlığı yeni harf ve rakkamlarla hazırlanmış (Resim 4), 1929'dan itibaren tam olarak yeni harflere ve rakkamlara geçilmiştir. (Resim 5).

Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası soyadı kanunundan önce yayımlandığı için yazarlar dizininde isimlerden sonra doğum ölüm tarihleri ve soyadlarını ilave ettik. Ayrıca bazı makalelerde yazar veya çeviren olarak yalnızca isimlerin baş harfleri kullanılmıştır. (Hilmi Ziya yerine H.Z. gibi). Biz bunlar arasından isimlerini bulabildiklerimizi ekli örnekte olduğu gibi yazarın adının yanına koyduk. [Hilmi Ziya (H.Z.) *Ülken* (1901-1974) şeklinde.] Çözülemeyen isimler ise aynen bırakıldı. (E.N.) ve (E. Cemil) gibi. Derginin her sayısındaki bilgileri (Kitabiyât vd..) ayrıntılarıyla aynen aktardık. Bazı sayılardaki dergi veya yayınlarla ilgili ek bilgileri dergi sayıları dizininde her sayının altına "NOT" başlığıyla koyduk. Bu şekilde belirtilen not sayısı 28'dir.

²⁴ Günergun, Feza: a.g.m., sf.299.

Darülfünun Edebiyat Fakültesi yazar ve yazıların künyesini dört bölüm halinde takdim ediyoruz. Böylece; dergiyi incelemek isteyenlere farklı açılardan konuya yaklaşım imkanı sağlamış olacağız. Bunları şöyle sıralayabiliriz: I- Derginin Sayı ve Yıllara Göre Dökümü, II- Dergi Sayılarının (1-49) Yayın Sırasına Göre İçindekiler Dizini, III- Yazarlar Dizini, IV- Makale ve Yazı Başlıkları Dizini.

I. DERGİNİN SAYI VE YILLARA GÖRE DÖKÜMÜ

DARÜLFÜNUN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASI
1332 /1334 [1916] – 1933

Toplam 49 sayı, 244 makale ve yazı, 4597 sayfa

SENE-1; Mart 1332 (1334)-Mart 1333 (1917), 7 Sayı, 57 Yazı,
675 s.

Sayı; Mart 1332 (1334), 14 yazı, sf. 5-115, 110 sayfa.

Sayı; Mayıs 1332 (1334), 12 yazı, sf. 117-246, 129 sayfa.

Sayı; Temmuz 1332 (1334), 7 yazı, sf. 247-356, 109 sayfa.

Sayı; Eylül 1332, 7 yazı, sf. 357-455, 98 sayfa.

Sayı; Teşrin-i Sâni 1332 (1333), 6 yazı, sf. 457-536, 79 sayfa.

Sayı; Kânun-ı Sâni 1332 (1333), 7 yazı, sf. 537-625, 88 sayfa.

Sayı; Mart 1333 (1917), 4 yazı, sf. 3-62, 62 sayfa.

SENE -2; Mart 1338 (1922)-Kânun-ı sâni 1339 (1923), 6 Sayı, 33
Yazı, 528 s.

Sayı; Mart 1338 (1922), 4 yazı, sf. 1-79, 79 sayfa.

Sayı; Mayıs 1338 (1922), 7 yazı, sf. 81-176, 95 sayfa.

Sayı; Temmuz 1338 (1922), 6 yazı, sf. 177-278, 101 sayfa.

Sayı; Eylül 1338 (1922), 6 yazı, sf. 281-360, 79 sayfa.

Sayı; Teşrin-i Sâni 1338 (1922), 5 yazı, sf. 361-456, 95 sayfa

Sayı; Kânun-ı Sâni 1339 (1923), 5 yazı, sf. 457-536, 79 sayfa.

SENE -3; Haziran 1339 (1923) - Kânun-ı evvel 1340 (1924), 7
Sayı, 24 Yazı, 376 s.

Sayı; Haziran 1339 (1923), 6 yazı, sf. 1-79, 79 sayfa.

2-3. Sayı; Ağustos-Teşrin-i evvel 1339 (1923), 6 yazı, sf. 81-174,
93 sayfa.

4-5. Sayı: Teşrin-i Sâni - Mart 1340 (1924), 5 yazı, sf. 177-246,
69 sayfa.

6. Sayı; Nisan - Mayıs 1340 (1924), 3 yazı, sf. 247-322, 75 sayfa.

Sayı; Kânun-ı Evvel 1340 (1924), 4 yazı, sf. 323 - 383, 60 sayfa.

CİLT-4; Mart / Nisan 1925 - Şubat / Mayıs 1926, 6 Sayı, 23
Yazı, 546 s.

1. Sayı; Mart - Nisan 1925, 4 yazı, sf. 1-77, 77 sayfa.
2. Sayı; Mayıs - Haziran 1925, 3 yazı, sf. 79-132, 53 sayfa.
- 3-4. Sayı; Temmuz - Teşrin-i Evvel 1341(1926), 6 yazı, sf. 133-260, 127 sayfa.
5. Sayı; Teşrin-i Sâni - Kânun-ı Evvel 1925 (1926), 6 yazı, sf. 261-363, 102 sayfa.
6. Sayı; Şubat - Mayıs 1926, 4 yazı, sf. 365-552, 187 sayfa.

CİLT-5; Haziran / Kânun-ı Evvel 1926 (1927) - Temmuz / Ağustos 1927, 6 Sayı, 22 Yazı, 607 SayfaX

- 1-2. Sayı; Haziran - Kânun-ı Evvel 1926 (1927), 7 yazı, sf. 1-144, 144 sayfa.
- Sayı; Kânun-ı Evvel - Mart 1927, 4 yazı, sf. 145-277, 132 sayfa.
- Sayı; Mart - Nisan 1927, 4 yazı, sf. 365-487, 122 sayfa.
6. Sayı; Temmuz - Ağustos 1927, 7 yazı, sf. 489-698, 209 sayfa.

CİLT-6; Kânun-ı Sâni 1928 -Teşrin-i Evvel 1928, 4 Sayı, 20 Yazı, 682 Sayfa.

1. Sayı; Kânun-ı Sâni 1928, 4 yazı, sf. 1-207, 207 sayfa.
2. Sayı; Haziran 1928, 5 yazı, sf. 209-324, 115 sayfa.
3. Sayı; Ağustos 1928, 3 yazı, sf. 325-448, 123 sayfa.
- 4 Sayı; Teşrin-i Evvel 1928, 8 yazı, sf. 449-686, 237 sayfa.

CİLT-VII; Mayıs 1929 -Mayıs 1931, 6 Sayı, 34 Yazı, 436 Sayfa.

1. Sayı; Mayıs 1929, 2 yazı, sf. 1-80, 80 sayfa.
2. Sayı; Temmuz 1929, 9 yazı, sf. 81-160, 79 sayfa.
3. Sayı; Nisan 1930, 5 yazı, sf. 161-240, 79 sayfa.
4. Sayı; Temmuz - Eylül 1930, 6 yazı, sf. 241-320, 79 sayfa.
5. Sayı; Şubat - Mart 1931, 9 yazı, sf. 1-37, 37 sayfa.
6. Sayı; Mayıs 1931, 3 yazı, sf. 1-82, 82 sayfa.

CİLT-VIII; Mart 1932 - İkincikânun 1933, 7 Sayı, 31Yazı, 747 Sayfa.

1. Sayı; Mart 1932, 6 yazı, sf. 1-94, 94 sayfa.
2. Sayı; Nisan 1932, 5 yazı, sf. 3-96, 96 sayfa.

^x Cilt 5'de 3-4 ve 4-5 olarak gösterilen iki sayı bulunmaktadır. Ayrıca bu sayıların sayfa numaralarında atlama yapılmıştır. Bu nedenle sayfa toplamlarında 89 sayfalık bir açık ortaya çıkmaktadır. Biz bu fazlalığı toplam sayfa adedinden çıkardık.

3. Sayı; Mayıs 1932, 5 yazı, sf. 3-118, 118 sayfa.
4. Sayı; Temmuz 1932, 4 yazı, sf. 3-91, 91 sayfa.
5. Sayı; Eylül 1932, 4 yazı, 3-133, 133 sayfa.
6. Sayı; İkinciteşrin 1932 (1933), 4 yazı, 1-118, 118 sayfa.
7. Sayı; İkincikânun 1933, 3 yazı, 1-97, 97 sayfa.

II. DERGİ SAYILARININ (1-49) YAYIN SIRASINA GÖRE İÇİNDEKİLER DİZİNİ

DARÜLFÜNUN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASI

- Felsefe, İctimaiyat, Tarih, Coğrafya, Edebiyat -

(İki Ayda Bir Neşrolunur)

Sen: 1, **Sayı:** 1, Mart 1332, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332-1334.

Mündericât

1.	Osmanlı Darülfünunu, <i>Mehmet Ali Ayni</i>	5-10
2.	Mesâi-i Lisâniye, <i>Cenap Şahabettin</i>	11-14
3.	Lisan-ı Nazımda Eşkâl ve Efkar, <i>Ali Ekrem</i>	15-31
4.	Ahamenidler Tarihine Ait Tetkikat, Lehmann-Haupt, (Mütercim: Mehmet Ali Rifat).	32-40
5.	Lisan ve Yazı, G. Bergstrasser	41-53
6.	Mısır'da Yazılmış Türkmence Kitap (Türk Lisanı Tetkikatından), <i>Necip Asım</i>	54-62
7.	Goethe'ye Dair, Uşakizâde Halid Ziya Tercüme Kısmı	.63-70.
8.	Birinci Ders: Felsefe Bir İlim midir?, <i>Paul Janet</i> , (Mütercim: <i>Ahmet Nâim</i>).	71-96
9.	Sanatın Bir Tarifi, Jean Novikov, (Mütercim: Vahid)	97-109
	Kitabiyât Tahlilleri; (Mehmet Ali Ayni - Kâzım Şinasi)	.110-115
	Felsefeye Ait Kitaplar	
10.	<i>Felsefe-i İlmiye</i> ", Alexis Bertrand, (Mütercim: <i>Salih Zeki</i>), Matbaa-i Âmire İstanbul 1331, 392 sayfa. (Mekteb-i Sultaninin 12. Senelerine mahsustur.) (Değerlendirme: <i>Mehmet Ali Ayni</i>)	
11.	<i>"İlmi Terbiye-i Etfal"</i> , Carré ve Liquier, (Mütercim: <i>Necmettin Sadık</i>), Matbaa-i Âmire İstanbul 1334, 547 sayfa (Darülmualimin İptidailerine mahsustur.) (Değerlendirme: <i>Mehmet Ali Ayni</i>)	
12.	<i>İlmin Kıymeti</i> ", Henri Poincaré, (Mütercim: <i>Salih Zeki</i>), Matbaa-i Âmire İstanbul 1331, 281 sayfa.	

(Değerlendirme: *Mehmet Ali Ayni*)

13. *Vahdeti Vücûd"*, *Ferid Bey*, Matbaa-i Âmire İstanbul 1331,171 sayfa. (Değerlendirme: *Mehmet Ali Ayni*)

Tarihî Âsârdan

14. *Aşık Paşazâde Tarihi"*, Aşık Paşazâde (Ahmet Aşık), Matbaa-i Âmire İstanbul 1332, 318 sayfa. (Yazma Eser-Hicri 889). (Değerlendirme: *Kâzım Şinasi*)

NOT-1: Derginin bu ilk sayısının iç kapağında *Tahrir Heyeti* başlığı altında şu isimler yer almaktadır: *Mehmet Ali Ayni Bey, Lehmann - Haupt Bey, Giese Bey, Ziya Gökalp Bey*

Sen: 1, Sayı: 2, Mayıs 1332, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332-1334.

Mündericât

15	Şeyh İbrahim Hakkı, <i>Mehmet Ali Ayni</i> .	117-130
16.	Elifbamız Hakkında Bazı Mülâhazalar, <i>Necip Asım</i>	131-136
17.	Devlet-i Osmaniye'nin Tesis ve Takriri Devrinde İlim ve Ulema, <i>Arif</i> .	137-144
18.	"Tearos" Kaynağında Dara Stele'si, <i>Eckhard Unger</i>	145-154
19.	Müze-i Hümâyûn'da İskender Lahdi, [G. Mendel, S. Reinach, vd..den iktibas] (Mütercim:Vahid).	155-169.
20.	Coğrafya'nın İlmî Usulleri, <i>Faik Sabri</i>	170-178
21.	Amerika'da Türk Muhacirleri, <i>Ahmet Emin</i>	179-188
22.	Ecnebi Haritalardan Memâliki İslamiye Coğrafya İsimlerinin İstinsahen Naklî ve Huruf-u Arabiye ile İraesi Meselesi, <i>Avram Galanti</i> .	189-196
Tercüme Kısmı		
23.	İkinci Ders: Felsefenin Yeni Birkaç Tarifi, <i>Paul Janet</i> , (Mütercim: <i>Ahmet Nâim</i>).	197-221.
24.	Ruhiyatta Usul, T. Ribot, (Mütercim: Halil Nimetullah Kitabiyât Tahlilleri, (E.N. - C.Ş.	223-242. 243-246.
25.	" <i>Ruhiyat Dersleri</i> ", Ribot - Terbiyeye ait tatbikatıyla birlikte - (Mütercim: <i>Mehmet Ali Ayni</i>), Matbaa-i Âmire İstanbul 1331, 504 sayfa. (Değerlendiren: E.N)	
26.	"Sînaat" ve "Tarih-i Umumî-i Sînâât", [Apollo: Salomon Reinach], (Mütercim: Vahid Bey) (Değerlendiren: C.Ş)	

NOT-2: Son sayfada;"Fiyatı 5 Kuruştur." ifadesi yer almaktadır.

Sene: 1, Sayı: 3, Temmuz 1332, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332-1334.
Mündericât

27.	Şarkî Tu-kiu (Türk) Hakanlığında Fetret Devresi (M.S. 630-681), <i>M. Şemseddin</i>	247-270
28.	Lahd-i İskender (mâbad), [G. Mendel, S. Reinach, vd.den iktibas], (Mütercim: Vahid)	271-285
29.	Türk Elsine ve Tarihine Dair Bazı Yeni Alman Neşriyatı, <i>Dr. Giese</i> , (Mütercim: İbrahim Necmi)	286-294
30.	Edebiyat-ı Sûfiyye, <i>Hüseyn Dâniş</i>	295-305
31.	Terbiyenin İlim Gibi Tetkikine Medhal, <i>İsmail Hakkı</i> . Tercüme Kısmı	306-322
32.	İçtimaiyatta ve Ulûm-ı İçtimaiye'de Usul, <i>Emile Durkheim</i> , (Mütercim:Necmeddin Sadık).	323-340
33.	Tarih'de Usul, Gabriel Monod, (Mütercim: Kâzım Şinasi)	341-356.

NOT-3: Bu cildin sonunda şöyle bir not yer almaktadır: "Mecmuaya derc edilmek üzere gönderilecek makalelerin doğrudan doğruya "Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası Kitabiyâtı" namına gönderilmesi mercûdur." Arka kapakta; "Fiyatı 5 Kuruştur." ifadesi yazılıdır

Sene: 1, Sayı: 4, Eylül 1332, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332.
Mündericât

34.	Kınalızâde Ali Çelebi, <i>Ferid</i>	357-379
35.	Kıpçak Türkçesine Dair, <i>Necip Asım..</i>	380-388
36.	Satrap Lahdi [G. Mendel'den nakil], Vahid.	389-397.
37.	Beşer ve Tabiat, <i>Faik Sabri</i>	398-411
38.	İbranî Lisanının İnkişafına Arapça'nın Muaveneti, <i>Avram Galanti</i> Tercüme Kısmı	412-422
39.	Kıymet Hükümleri, Şen'iyet Hükümleri, <i>Emile Durkheim</i> (Mütercim: Necmeddin Sadık)	423-438
40.	Tarih'de Usul (Üçüncü sayıdan mâbad), <i>Gabriel Monod</i> , (Mütercim:Kâzım Şinasi)	439-455

NOT-4: Bu cildin sonunda şu not var:: "Mecmuaya dercedilmek üzere gönderilecek makalelerin doğrudan doğruya Darülfünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası Kitabiyâtı namına gönderilmesi mercûdur." Arka kapakta; "Fiyatı 5 Kuruştur." ifadesi yazılıdır

Sen: 1, Sayı: 5 Teşrîn-i Sâni 1332, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1333.

Mündericât

41.	Türk İli- Eski Türklerde Din, <i>Ziya Gökalp</i>	457-474.
42.	İnsanların Ahvâl-i Rûhiyeleri Arasındaki Ferdi Farklar Hakkında Tetkikat, Dr. G. Anschütz, (Mütercim: Ali Haydar)	475-480
43.	Henri Bergson ve Arthur Schopenhauer, <i>Günther Jakobi</i> , (Mütercim: İbn Habib)	481-501
44.	El-Cezîre'de Cebel-i Sancar'ın Cenûbundaki Ovada Vaki Memlihalara Dair Mülâhazât-ı Coğrafiye, <i>Dr. Eckhard Unger</i> .	502-507.
Tercüme Kısmı		
45.	Üçüncü Ders: Felsefede Misdak, Paul Janet, (Mütercim: Ahmet Nâim)	508-533
46.	Kitabiyât Tahlilleri: "Tarih-i Felsefe", Abbé Barbe, (Mütercim: Bohor İsrail). (Tahlili yapan: Mehmet Emin).	535-536
NOT-5: Arka kapakta; "Fiyatı 5 Kuruştur." ifadesi yazılıdır		

Sen: 1, Sayı: 6 Kanûn-ı Sâni 1332, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1333.

Mündericât

47.	Turfân Hafriyatı ve Bu Hafriyatın Türk Tarihi ve Medeniyetine Müteallik Tarihi, Dr. Giese, (Mütercim: İbrahim Necmi).	537-546
48.	Şarkî Tu-kiu (Türk) Hakanlığının İhyası, <i>M. Şemseddin</i>	547-562
49.	Müze-i Hümâyûnda Mevzû Babilistan Âbidâtından Gudeâ'nın Mukaddes Kayık Kaidesi, Dr. Eckhard Unger.	563-566
50.	Türkiye ve Elsine-i Sâmiye, <i>Avram Galanti</i>	567-580
51.	Rusya'da Fikir Hürriyetinin İnkişafı, <i>Yusuf Behçet</i>	581-597
Tercüme Kısmı		

52. Dördüncü Ders:Geçen Ders Hakkında Bazı İzahat 598-606
(Felsefede Misdak),
Paul Janet, (Mütercim: Ahmet Nâim)
-
53. Kitabiyât Tahlilleri: "Tarihi-i Felsefe", Abbé 608-620
Barbe'dan çeviri, (Mütercim: Bohor İsrail), Tahlili
Yapan: Mehmet Ali Ayni
-
- NOT-6: Mecmuanın birinci seneliğinin Mündericât 622-625
fihristi.
Derginin son sayfasında şöyle bir not yer almaktadır:
"Yazıya ait hususat için Darülfünun Müderris
Muavinlerinden Kâzım Şinasi Beye; Abonman veya
Mübayaa için de Maarif Nezareti Levazım
Müdüriyetine müracaat olunmalıdır.", Arka kapakta;
"Fiyatı 5 Kuruştur." ifadesi yazılıdır.

Sene: 2, Sayı: 7, Mart 1333 (1917), Matbaa-i Âmire, İstanbul 1333.
Mündericât

54. Asuristan Hükümdaranından Dördüncü 3-12
Salmanassar'ın Teşrifat Nazırı "Bel-harran -Bêl Utsur"
Stelesi, *Dr. Eckhard Unger*
-
55. Şarkî Tu-kiu (Türk) Hakanlığının İhyası - Meçu 13-43
Kapagan Han: (691-716),
M. Şemseddin.
-
56. İhdas Olunan Kelimât ve Istilahât Etrafında Bazı 44-51
Mülâhazât, *Avram Galanti*.
Tercüme Kısmı
-
57. Ahlakın İlim Olarak Tetkikinde Usul, *Lévy-Bruhl*, 52-62
(*Mütercim: Mehmet Emin*).

Sene: 2, Sayı: 1, Mart 1338, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı
1338-1922.

Mündericât

58. Türk Edebiyatının Ermeni Edebiyatı Üzerindeki 1-30
Tesirâtı, *Köprülüzâde Mehmet Fuat*
-
59. Türk Feylesofu Fârâbî (Hayatı- Âsârı- Mesleki), *M.* 31-56
Şemseddin

60.	İlim ve Metafizik, <i>İsmail Hakkı</i>	57-77
61.	Yıldırım Beyazıd Han'ın İntiharı, <i>Necip Asım</i>	78-79

NOT-7: Son sayfada; "Senelik aboneliği taahhütlü posta icraatı dahil olduğu halde 200 Kuruş. Memâlik-i ecnebiye için 20 Fransız Frangı" ifadesi yer almaktadır.

Sen: 2, **Sayı:** 2, Mayıs 1338, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı 1338-1922.

Mündericât

62.	Fichte ve Alimlerin Vazifesi, <i>Mehmet Emin</i>	81-92
63.	Türk Feylesofu Fârâbî (Hayatı-Âsârı-Mesleki), (M. <i>Şemseddin</i>).	93-127
64.	Théodule Ribot (1839-1916), <i>Mustafa Şekip</i>	128-152
65.	Eski Savlar, <i>Necip Asım</i>	153-159
Kitabiyât ve Mecmualar		
66.	"İslâm Mütefekkiri", <i>Barron Carra de Vaux</i> - (Tâbı Paul Gattner, Paris 1921), <i>Necip Asım</i>	160-164
67.	"Du sage antique au citoyen moderne", Bouglé - Bréhier - Delacroix et Parodi " (Paris 1921), M.A.	164-166
68.	Mecmualar, <i>R.H</i>	167-176
- Revue de Synthèse Historique (1921), Revue Historique (?), Le Moyen Age (1921), Revue Archéologique (1921), Hesperis (1921), Revue des Etudes Grecques (?), Revue des Etudes Slaves (1921), Revue des Etudes Arméniennes, (1920-1921), Syria (1920-1921), Annales de Géographie (1922), L' Anthropologie (1921), Le Parlement et L'Opinion (1922), Revue Philosophique (1922), Revue de Métaphysique et de Morale (1922), Journal de Psychologie (1922), Revue de l'Histoire des Religions (1921), Revue des Sciences Religieuses (1922), Revue Internationale de Sociologie (1921), Séances et Travaux de l'Académie des Sciences Morales et Politiques (1921), Bulletin de La Société Française de Philosophie (1921), Revue des Cours et des Conférences (1922), Revue Internationale de l'Enseignement (1922), La Vie Universitaire (1922),

Revue Universitaire (1922), Revue Pédagogique (1922), Revue de l'Enseignement (1922), Revue de Paris (1922), Revue de France (1922), Mercure de France (?), La Revue Mondiale (1922), La Revue Hebdomadaire (1922), L'Opinion (1922), Revue Bleue (1922), Le Corresponsant (1922), Mitteilungen zur Osmanischen Geschichte (1921) (Yeni bir mecmua notu ile)

NOT-8:"Kalbin Gözü" *İsmail Hakkı* - Yeni çıkan kitabın reklamı. Son sayfada; "Senelik abonesi taahhütlü posta icraatı dahil olduğu halde 200 Kuruş. Memâlik-i ecnebiye için 20 Fransız Frangı" ifadesi yer almaktadır. Arka sayfada; "Fiyatı 5 Kuruştur." ifadesi yazılıdır.

Sene: 2, Sayı: 3, Temmuz 1338, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı 1338-1922.

Mündericât

69.	İslâm İçtimaiyatı, İzmirli İsmail Hakkı	177-187
70.	Anadolu'da İslâmiyet (İslâm Tetkikâtının Yeni Yolları), <i>Prof. Franz Babinger</i> , (Mütercim: Ragıp Hulusi)	188-221
71.	Sanat ve Metafizik, <i>İsmail Hakkı</i> Kitabiyât ve Mecmualar	222-259
72.	"Hilyetül İnsan ve Hilyetül Lisan-yahut İbn-i Mühenna Lügati "(1340), Necip Asım..	260-266
73.	"İçtimaiyata Dair Eserler", (C. Bouglé: "Leçons de sociologie sur l'evolution des valeurs" ve C. Bouglé:"Chez les prophètes socialistes", Paris 1918, 246 sf.), M.A..	267-273
74.	Mecmualar, <i>R.H.</i> Tarih ve Felsefe	274-278
	Tarihî Mecmua (1922), Diyar-ı Mağrip (1921), Antropoloji Mecmuası (1922), Ruhیات Ceridesi (1912), Tarih-i Eryan Mecmuası (1921), Ulûm-u Maneviye ve Siyasiye Akademisi İçtima Zabıtları ve Mesaisi (1921), Kitabeler ve Edebiyat Akademisi (1922), Âl-i Ders ve Konferanslar Mecmuası (1922), Beynelmîlel Tedrisat Mecmuası (1922), Darülfünun Mecmuası (1922), Terbiye Mecmuası (1922), Fransa Haricinde, Fransızca Tedrisatı Mecmuası (1922)	

Körösi Csoma Archivum - Németh Gyula (1921-1922),
The Journal of Royal Asiatic Society of Great Britain
and England (1922).

NOT-9: *İtizâr*: "Geçen nüshasında dercini vaat ettiğimiz meyanında münteşir *Osmanlı Tarihine Ait Tetkikat Bültenine* ait icmâlin, bu defa dahi kesret-i Mündericâta binaen gelecek nüshaya tahrir zarureti hasıl olduğu maile izhar olunur." "Kalbin Gözü" *İsmail Hakkı* - Yeni çıkan kitabın satış ilanı. Son sayfada; "Senelik abonesi taahhütlü posta icraatı dahil olduğu halde 20 Kuruş. Memâlik-i ecnebiye için 20 Fransız Frangı" ifadesi yer almaktadır. Ayrıca bu sayının fiyatı 30 Kuruştur

Sen: 2, **Sayı:** 4, Eylül 1338, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı
1338-1922.

Mündericât

75.	Anadolu'da İslâmiyet (Türk İstilasından Sonra Anadolu Tarihi Diniyesine Bir Nazar ve Bu Tarihin Menbaları), <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat..</i>	281-311
76.	Eski Savlar (İkinci Nüshadan mâbad), <i>Necip Asım</i>	312-328
77.	Avusturya Neşriyatından: "Osmanlı Tarihine Dair Tetkikat Bülteni (1924-1922)", <i>Ragıp Hulusi</i> Kitabiyât ve Mecmualar	329-345
78.	"Çin Tarihi", (<i>H. Cordier</i> , 4. Cilt), <i>Necip Asım</i>	346-353
79.	"Hak Mefhumunun ve Kuvve Müeyyidesinin Süret-i Telakisi Hakkında İslâm Felsefe-i Hukukuyla Avrupa Felsefe-i Hukuku Arasında Bir Mukayeseye Dair Konferans - 1338 İstanbul", [<i>Seyyit Bey</i>], (<i>Tanıtın: M.E.</i>)	354-356
80.	Mecmualar, <i>R.H.</i> Tarih ve Felsefe Revue de Synthèse Historique (1921), Revue Historique (1922), Revue Archéologique (1922), Revue Philosophique (1922), Revue de Méaphysique et de Moral (1922), Journal de Psychologie (1922), Revue de l'Histoire des Religions (1922), Revue Internationale de Sociologie (1922)	356-360

Journal Asiatique (1922), Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft (1922), The Journal of The Royal Asiatic Society (1922).

NOT-10: Bu sayının ön kapağının arkasında 281 "Mecmuanın evvelki nüshalarının Mündericâtı"na yer verilmiştir.

Sene: 2, Sayı: 5, Teşrin-i Sâni 1338, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı 1338-1922.

Mündericât

81.	İslâm İçtimaiyatı, <i>İzmirli İsmail Hakkı</i> .	361-384
82.	Anadolu'da İslâmiyet (Türk İstilasından Sonra Anadolu Tarihi Diniyesine Bir Nazar ve Bu Tarihin Menbaları-mâbad), <i>Köprülüzâde MehmetFuat</i>	385-420
83.	Eski Savlar (mâbad- Üçüncü Nüshadan), <i>Necip Asım</i>	421-435
84.	Şarkiyat Mecmuaları -(Macar Turaniyat Mecmuası - 1921), (Körösi Csuma Archivum), <i>Ragıp Hulusi</i> .	436-451
85.	Tarih ve Felsefe Mecmuaları, <i>R.H</i> Revue Historique (1922), Comptes Rendus de l'Académie (1922), Hiseris (Fas ve Berberiyat Tetkikatı Mecmuası) (1921), Anthropologie (1922), Revue des Etudes Slaves (1922), Journal de Psychologie (1922), Revue de Métaphysique (1922), Revue International de Sociologie (1922).	451-456

NOT-11: Bu sayının ön kapak arkasında "Mecmuanın evvelki nüshalarının Mündericâtı" verilmiştir. Son sayfada; "Senelik abonesi taahhütlü posta icraatı dahil olduğu halde 20 Kuruş. Memâlik-i ecnebiye için 20 Fransız Frangı" ifadesi yer almaktadır. Ayrıca bu sayının fiyatı 30 Kuruştur. "Felsefe-i İslâmiye Tarihi" *İzmirli İsmail Hakkı* - Yeni çıkan kitabın satış ilanı.

Sene: 2, Sayı: 6, Kânun-ı Sâni 1339, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı 1339-1923.

Mündericât

86.	Anadolu'da İslâmiyet (Türk İstilasından Sonra Anadolu Tarihi Diniyesine Bir Nazar ve Bu Tarihin Menbaları-mâbadi), <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i>	457-486
87.	Eski Savlar - Son- (Beşinci Nüşadan mâbad), <i>Necip Asım</i>	487-502
88.	İçtimaiyat, Muasır Hayat ve Büyük Adamlar, <i>Mehmet İzzet</i>	503-519
89.	Eski Savların Eskiliği, <i>Avram Galanti</i>	520-522
90.	İçtimaiyat Nokta-i Nazarından Terbiye, <i>İsmail Hakkı</i> NOT-12: "Felsefe-i İslâmiye Tarihi" <i>İzmirli İsmail Hakkı</i> - Yeni çıkan kitabın satış ilanı. Son sayfada; "Senelik abonesi taahhütlü posta icraatı dahil olduğu halde 200 Kuruş. Memâlik-i ecnebiye için 20 Fransız Frangı" ifadesi yer almaktadır	523-536

Sene: 3, Sayı: 1, Haziran 1339, Evkaf-ı İslâmiye Matbaası, Şehzadebaşı 1339-1923.

Mündericât

91.	Türk Diline Göre Kablettarih Türklük, <i>Necip Asım</i>	1-24
92.	Tarihi Kadimde Mezkur Esmâ-i Esatiriyenin İştikakı Hakkında İntikadi Müsamere-i Edebiye, <i>Rükünzâde Fazıl Nazmi Kandî</i>	25-50
93.	İçtimaiyat, Muasır Hayat ve Büyük Adamlar (İkinci Makale- mâbad), <i>Mehmet İzzet</i>	51-61
94.	Kitabiyât: "Çin'de ve Avrupa'da Hayat Meselesi" - <i>Das Lebensproblem in China und Europa</i> -1922), Rudolf Eucken u. Carsun Chang, <i>M.A</i>	62-68
95.	İçtimaiyat Tetkikatında Muhtelif Temayüller, <i>Hilmi Ziya</i>	69-72

96. Felsefe ve Tarih Mecmuaları, *H.Z* 73-79
 Revue Philosophique (1923), Revue de Métaphysique (1923) , Journal de Psycholoque (1923), Revue Historique (1923), Hesperis (1922), L'Asie Française (1923), Revue International (1923), Revue de l'Enseignement du Français (1923), Bultin de la Société Française de Philosophie (1922), Revue International de Socialime (1923), Journale Asiatique (1922), Revue de l'Histoire des Religions (1922), Revue des Etudes Grecs (1922), Revue de Philologie (1922), The Journal of Asiatic Society (1923)

NOT-13:"Dinî Hayat" *İsmail Hakkı*, kitap satış ilânı. Son sayfada; "Senelik abonesi taahhütlü posta icraatı dahil olduğu halde 200 Kuruş. Memâlik-i ecnebiye için 20 Fransız Frangı" ifadesi yer almaktadır

Sen: 3, **Sayı:** 2-3, Ağustos - Teşrin-i Evvel 1339, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1339 - 1923.

Mündericât

97.	Sekizinci Asırda Irak Türkçesi, <i>Necip Asmı</i>	81-90
98.	İçtimaiyat, Muasır Hayat ve Büyük Adamlar (Üçüncü Makale-mâbad), Mehmet İzzet	91-102
99.	Fatih Sultan Mehmet Fermanları, <i>Ahmet Refik.</i>	103-108
100.	Eski Türkistan Halk Edebiyatı, <i>Prof. Carl Brockelmann,</i> (Mütercim: Köprülüzâde Ahmet Cemal)	109-148
101.	İstanbulu İlk Muhasara Eden Türkler, <i>Yusuf Behçet</i>	149-158
102.	İki Felsefe Eseri Münasebetiyle, <i>Mehmet Emin</i>	159-174
	" <i>Metâlib ve Mezâhib</i> " (Matbaa-i Âmire, 1339), <i>Hamdi Efendi'nin</i> , Paul Janet ve Gabriel Séailles'dan çevirdiği felsefe tarihine dair bir eser	
	"Bergson ve Kudreti Hayatiyeye Dair Birkaç Konferans", (Mütercim: Mustafa Şekip)	
	NOT-14: Fakülte hocalarının yayınladıkları kitapların satış ilânı: "Türk Edebiyatı Tarihi", <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i> ; "Mufassal Türk Tarihi", <i>M.Şemseddin</i> ;	

"İslâm Tarihi", *M. Şemseddin*; "Bergson", *Mustafa Şekip*

Sene: 3, Sayı: 4-5, Teşrin-i Sânî-Mart 1340, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1340-1924.

Mündericât

103.	İlim Hakkında , Henri Poincaré, (Mütercim: Ahmet Nâim)	177-199
104.	Bender'de Lehistan Kralı İstanislas (Hazine-i Evrak Tetkikatından), Ahmet Refik	200-213
105.	Umumî Lisan Tetkikatı, <i>Necip Asım</i>	214-226
106.	Yeni Çıkan Kitaplar: Mehmet İzzet: "Milliyet Nazariyeleri ve Millî Hayat", (Tetkikatı yapan: Mehmet Emin)	227-238
107.	Tenkid: "Türk Tarihi", Dr. Rıza Nur, (Matbaa-i Âmire, İstanbul - Cilt 1, sayfa 376) (Tetkikatı yapan: Mehmet Emin)	239-246

NOT-15: Kitapların satış ilânı; "Türk Edebiyatı Tarihi" *Köprülüzâde Mehmet Fuat*; "Mufassal Türk Tarihi" *M.Şemseddin*; "İslâm Tarihi" *M. Şemseddin*; "Bergson" *Mustafa Şekip*; "Kant ve Felsefesi", *Mehmet Emin*

Sene: 3, Sayı: 6, Nisan-Mayıs 1340, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1340-1924.

Mündericât

108.	Onikinci Asırda İstanbul'da Gümrük ve Ticaret (Hazine-i Evrak Tetkikatı), <i>Ahmet Refik</i>	247-259
109.	İçtimaiyat Nokta-i Nazarından Terbiye (mâbad), <i>İsmail Hakkı</i>	260-276
110.	El-İslâmiyetin Risâlet-ül Melâmiyesi, <i>Richard Hartmann</i> , (Mütercim: Köprülüzâde Ahmet Cemal)	277-322

Sene: 3, Sayı: 7, Kânun-ı Evvel 1340, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1340-1924.

Mündericât

111.	Durkheim Tercümelerine ve Bazı Felsefe ve İktisadiyat İstilahlarına Dair, Mehmet İzzet	323-340
112.	Türk Kelimesi İle Turan Kelimesi Arasında Münasebet var mı?, <i>Avram Galanti...</i>	341-348
113.	Mukayeseli Sarf ve Nahvin Usulüne Dair, Antoine Meillet, (Mütercim: Necip Asım)	349-362
114.	İbn-i Sina (Hayatı ve Âsârı), Baron Carra de Vaux, (Mütercim: E. Cemil)	363-383

Cilt: 4, Sayı: 1, Mart-Nisan 1925, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1925.

Mündericât

115.	Eski Türklerde Dinî Sihri Bir An'ane (Yât veya Yağmur Taşı), Köprülüzâde Mehmet Fuat	1-11
116.	Cengiz Han, (İbn-i Arabşah'dan mütercem), (Mütercim: Mehmet Şerefeddin).	12-44
117.	Türk Dilinin Tarih-i Sarfı, <i>Necip Asım</i>	45-67
118.	Azeri Edebiyatına Dair Notlar: "Hasan Oğlu" ve "Habîbî", <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i>	68-77

Cilt: 4, Sayı: 2, Mayıs- Haziran 1925, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1925.

Mündericât

119.	Edebiyat Tarihi, Lançon, (Mütercim: Yusuf Şerif).	79-90
120.	Felsefe Tarihinin Mevzuları, Emile Bréhier, (Mütercim: Mustafa Şekip).	91-120
121.	Darülfünunda Felsefe Dersleri, <i>Mehmet İzzet</i>	121-132

Cilt: 4, Sayı: 3-4, Temmuz- Teşrin-i Evvel 1341, Matbaa-i Âmire - İstanbul 1926.

Mündericât

122.	Nef'i 'de Tasni, <i>Ali Ekrem</i>	133-145
123.	Yunan-ı Kadim İle Eski Roma'da takvim-i sâl ve usul-ü tevarih, Rükünzâde Fazıl Nazmi	146-161

124. Sosyalizm Nedir?(Birinci ders), [Durkheim'in 162-178
Bordeaux Üniversitesi Verdiği
derslerin notlarından],(Mütercim: Necmeddin
Sadık)

125. Felsefe İstılahları, *Halil Nimetullah* 179-210

126. Edebiyat Tarihi, Lançon, (Mütercim: Yusuf Şerif) 158-210

127. Mütenebbi'den Evvel Şiir, *Mehmet Şerefeddin* 211-260

Cilt: 4, Sayı: 5, Teşrin-i Sâni - Kânun-ı Evvel 1925, Matbaa-i Âmire -
İstanbul 1926.

Mündericât

128. Zeka Tetkikleri Hakkında, *Ali Haydar* 261-267

129. İki Türk Feylesofu: Muallimi Sâni Ebu Nasr 268-304
Muhammed Fârâbi,
İzmirli İsmail Hakkı

130. İlmi Lisan (Bir İki Söz), *Necip Asım* 305-315

131. Mütenebbi (Geçen nüshadan mâbad), *Mehmet Şerefeddin* 316-324

132. Demokrasi ve Maşerî Vicdan, Max Bonafus, 325-337
(Mütercim:Nebahat Hamit)

133. Frederich Nietzsche ve Bir Maarifet Nazariyesi, 338-363
Mehmet Emin

Cilt: 4, Sayı: 6, Şubat - Mayıs 1926, Millî Matbaa - İstanbul 1926.

Mündericât

134. Freudizm:[Mukaddime] ve Psikanalize Dair Beş 365-405
Ders, (Mütercim: *Mustafa Şekip*)

135. Spinoza, Victor Delbos, (Mütercim: Mehmet İzzet) 406-448

136. Mukaddime, Mustafa Şekip 449-452

137. İradî Hastalıklar, Théodule Ribot, (Mütercim: 453-550
Nebahat Hâmit).

NOT-16:"İradî Hastalıklar" makalesinin sonuna 551-552
içindekiler sayfası eklenmiştir

Arka kapakta "Fiyatı 50 Kuruş" ifadesi yer

almaktadır

Cilt: 5, Sayı: 1-2, Haziran - Kânun-ı Evvel 1926, Millî Matbaa - İstanbul 1927.

Mündericât

138.	Devşirme Usulü, Acemi Oğlanlar (Hazine-î Evrak Tetkikatı), <i>Ahmet Refik</i>	1-14
139.	Coğrafya Tavsiflerinde Nazım Usulleri, <i>Faik Sabri</i>	15-28
140.	Kıbrıs ve Tunus Seferlerine Ait Resmi Vesikalar (Hazine-î Evrak Tetkikatı Rebiül Evvel 978- Zilhicce 979), <i>Ahmet Refik..</i>	29-95
141.	Muhtelif Devirlerde Anadolu'nun Yolları , <i>Franz Taeschner</i> (Petermans Geographische Mitteilungen, 1926), (<i>Mütercim: Hamit Sadi</i>)	96-108
142.	Karadeniz Bitaraflığının İhlali ve Londra Konferansı, <i>Ali Fuat</i>	109-122
143.	İlm-i Lisan, <i>Necip Asım</i>	123-139
144.	Kitabiyât: "Histoire de la première Croisade jusqu'à l' élection de Godefroi de Bouillon", F. Chalandon, (1 Cilt, 380 sayfa, Auguste Picard, Paris, 1925.), Yusuf Behçet	140-144

Cilt: 5, Sayı: 3-4, Kânun-ı Evvel - Mart 1927, Millî Matbaa - İstanbul 1927.

Mündericât

145.	Felsefe İstılahları, <i>Halil Nimetullah</i>	145-150
146.	İbtidâî Zihniyet, Lévy - Bruhl, (<i>Mütercim: Halil Nimetullah</i>).	151-208
147.	Rousseau'yu Nasıl Tetkik Etmeli, <i>İsmail Hakkı</i>	209-233
148.	İki Türk Feylesofu -2- Fârâbî'nin Eserleri, <i>İzmirli İsmail Hakkı</i>	234-277
- NOT-17: Bu sayı 3-4 olarak belirtilmiş daha sonraki sayı 4-5 olmuştur. Böylece iki defa 4. Sayı tekrar

etmiştir. Ayrıca sayı 3-4 ile 4-5 arasında sayfa numaraları birbirlerini takip etmemekte ve yaklaşık 90 sayfa atlanarak sf.277'den sf.365'e geçilmektedir

Cilt: 5, Sayı: 4-5, Mart - Nisan 1927, Devlet Matbaası - İstanbul 1927.
Mündericât

149.	Tu-kiular - Yani; Türklere Dair Tarihi Vesikalar- (Documents historiques sur les Tou-kioüe -Turcs-),
<i>StanislasJulien</i> , (Mütercim: <i>Necip Asım</i>)	365-388
150.	Rusya ve Avusturya'ya Karşı 1148-1152 Seferi,
<i>Ahmet Refik</i>	389-445
151.	Türkiye Coğrafyasına Dair Sualler (Tabiat, Beşeri, ve İktisadi Coğrafya),
Théodore Lefebvre, (Mütercim: Mehmet Besim-
Coğrafya öğrencisi).	446-485
152.	Tarih Kelimesinin Menşe-i Etrafında, <i>Avram Galanti</i>	486-487

Cilt: 5, Sayı: 6, Temmuz - Ağustos 1927, Devlet Matbaası - İstanbul 1927.

Mündericât

153.	Akıl Mantık, Vicdan Mantık, <i>Halil Nimetullah</i>	489-496
154.	Felsefe İstılahları, <i>Halil Nimetullah</i>	497-501
155.	İbtidâî Zihniyet, Lévy-Bruhl, (Mütercim: Halil Nimetullah)	502-542
156.	Rousseau'nun Felsefesi, <i>İsmail Hakkı</i>	543-575
157.	Sokrat (Hayatı ve Eserleri - Felsefî Mezhebi - Akıbeti), <i>N. Gomperz</i> ,
(Mütercim: Mehmet İzzet)	576-646
158.	Amerika'da İçtimaiyat Tedrisatı, <i>Mehmet İzzet</i>	647-659
159.	İki Türk Feylesofu Fârâbî, <i>İzmirli İsmail Hakkı</i>	660-698

Cilt: 6, Sayı: 1, Kânun-ı Sâni 1928, Devlet Matbaası - İstanbul 1928.
Mündericât

160.	Rumeli-i Şarkî Meselesi, <i>Ali Fuat</i>	1-51
161.	Rusya ve Avusturya'ya Karşı 1148-1152 Seferi, (Cilt 5 4-5. sayıdan mâbad), <i>Ahmet Refi</i>	52-122
162.	Tu-kiular yani; Türklere Dair Tarihî Vesikalar- (Cilt 5, sayı 4 ve 5'den mâbad), Stanislas Julien, (Mütercim: Necip Asım)...	123-156
163.	Bektaşilerin Coğrafi Tevzi, F. W. Hasluck, (Mütercim: Ragıp Hulusi)	157-207

Cilt: 6, Sayı: 2, Haziran 1928, Devlet Matbaası - İstanbul 1928.

Mündericât

164.	Felsefe İstılahları, <i>Halil Nimetullah</i>	209-215
165.	İbtidâî Zihniyet (mâbad), Lévy-Bruhl, (Mütercim: Halil Nimetullah)..	216-254
166.	İki Türk Feylesofu - Fârâbî'nin Halefleri, <i>İzmirli İsmail Hakkı</i>	255-278
167.	Rousseau'nun Terbiye Prensipleri, <i>İsmail Hakkı</i>	279-307
168.	Beşerî Bilginin Prensiplerine Medhal, <i>Georges Berkeley,</i> (Mütercim: Dr. Orhan Sadeddin).	308-324

Cilt: 6, Sayı: 3, Ağustos 1928, Devlet Matbaası - İstanbul 1928.

Mündericât

169.	Tu-kiular -Türklere Dair Tarihî Vesikalar - (1. ve 2. sayıdan -mâbad), Stanislas Julien, (Mütercim: Necip Asım)	325-358
170.	Rusya ve Avusturya'ya Karşı 1148-1152 Seferi, (1.Sayıdan mâbad), <i>Ahmet Refik.</i>	359-445
171.	İskender Zülkarneyn, <i>Avram Galanti</i>	446-448

Cilt: 6, Sayı: 4, Teşrin-i Evvel 1928, Amedi Matbaası - İstanbul 1928.

Mündericât

172.	Yeni Zaman Felsefesi, <i>Dr. Orhan Sadeddin</i>	449-507
173.	İki Türk Feylesofu -İhvan-ı Safa-, <i>İzmirli İsmail Hakkı</i>	508-559

174.	Rousseau'ya Göre Beden Terbiyesi, <i>İsmail Hakkı</i>	560-588
175.	Tashih ve İtizâr (İskender Zülkarneyn başlıklı Cilt 6 sayı 3'deki yazı için) Avram Galanti	589
176.	Felsefe İstılahları, <i>Halil Nimetullah</i>	590-593
177.	İbtidâi Zihniyet, (mâbad), Lévy-Bruhl, (Mütercim Halil Nimetullah.	594-660
178.	Coğrafyada Müşâhede Usulleri, Camille Vallaux (Mütercim: Ali Macid).	661-677
179.	Onuncu Beynelmilel Müsteşrikler Kongresi, <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i> .	678-686
	NOT-18: Harf Devrimi dolayısıyla bu sayının yalnızca kapağı yeni harflerle dizilmiştir	

Cilt:VII, Sayı: 1, Mayıs 1929, Yeni Matbaa, İstanbul 1929.

Bu Sayıda

180.	Beşeri Coğrafyada Yaşama Tarzları, P.Vidal de la Blache,(Tercüme eden:Ali Macit)	1-37
181.	Gevherî, Köprülüzâde Mehmet Fuat	38-80

Cilt:VII, Sayı: 2, Temmuz 1929, Yeni Matbaa, İstanbul 1929.

Bu Sayıda

182.	Gazneviler Devrinde Türk Şiiri, <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i>	81-83
183.	Gevherî, (geçen sayıdan), <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i>	84-126
184.	Felsefe İstılahları -6- (Idéalisme, Réalisme), <i>Halil Nimetullah</i>	127-130
	Bibliografya: (Köprülüzâde Mehmet Fuat - Ali Macit)	131-160
185.	" <i>Aşık Dertli Hayatı ve Divanı</i> ", Çankırı Meb'usu Ahmet Talat, Bolu Vilayet Matbaası, 1928. (Değerlendiren: <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i>)	
186.	" <i>Halk Şiirlerinin Şekli ve Nev'i</i> ", Ahmet Talat, Maarif Vekaleti Neşriyat Devlet Matbaası 1929. (Değerlendiren: <i>Köprülüzâde Mehmet Fuat</i>).	
187.	"Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz", Mahmut Rağıp, Maarif Matbaası 1928.	

(Değerlendiren: Köprülüzâde Mehmet Fuat)

188. "L'İslâm et la Politique Contemporaine-Conferences organisées par la Sociétés des Anciens Élèves et Elèves de l'Ecole de libre des Sciences politique"- Librairie Felix Alkan, Paris 1927. (Değerlendiren: Köprülüzâde Mehmet Fuat).

189. "Marco Polo'nun Tenkitli Yeni Bir Tab'ı", 1928. (L. Gallois: Annales de Géographie, 1929'den Tercüme: Ali Macit)

190 "Umumî Coğrafya I-II", M. Albert Demangeon, (L.G: Annales de Géographie -1927'den Tercüme: Ali Macit)

Cilt:VII, Sayı III, Nisan 1930, Evkaf Matbaası, Şehzadebaşı - İstanbul 1930.

Bu Sayıda

191. İzmir Civarının Bünyesine Ait Tetkikler, *E. Chaput* 161-183
ve İbrahim Hakkı

192. Kır Evlerinin Coğrafyası, A. Demangeon, (Tercüme eden: Ali Macit). 184-227

193. Coğrafi Notlar: XIX. ve XX.'inci Asırlarda Kıt'alar Arasında Muhâceret, Ph. Arbos, (Tercüme eden: A. Macit). 228-232

.194. Bibliografya Géographie Universelle Külliyyatı I-II: Orta ve Cenubî Amerika, *A.M.* 233-237

195. Coğrafi Hareketler: Asya'nın Tarihten Evvelki Coğrafyasına Ait Malûmat (Asya'ya Ait Kablettarihî Coğrafya Notları), *Pierre Defontaines*, (Tercüme eden: *A.M.*) 238-240

NOT-19: Bu sayının sonuna birinci makaleye ek olarak IV plan, 1 kroki ile büyük boy katlanmış bir çizim mevcut. Arka kapakta; "Değeri 40 Kuruştur." ifadesi yer almaktadır.

Cilt:VII, Sayı: IV, Temmuz-Eylül 1930, Evkaf Matbaası, Şehzadebaşı - İstanbul 1930.

Bu Sayıda

196.	Ankara Civarında Suların Cereyanına ve Onlardan İstifadeye Dair Mülâhazalar, E. Chaput, (İbrahim Hakkı)	241-251
197.	Dillerin Coğrafyası, A. Demangeon, (Tercüme eden: A. Macit).	252-266
198.	Demiryolu ve Yol, A. Demangeon, (Tercüme eden: A. Macit).	267-290
199.	Zuiderzée Körfezinin Kurutulması İşleri, <i>Jansma</i> , [La Géographie dergisinin Kânun-ı Sâni - Şubat 1930 sayısından], (Tercüme eden:A.M.)	291-302
200.	Coğrafi Hareketler: Yugoslavya (Belgrad) Darülfünunu Coğrafya Talebesinin İstanbulu Ziyaretleri, <i>İbrahim Hakkı</i>	303-319
201.	Coğrafi Haberler: <i>A. Macit</i> . Jean Brunhes'in Vefatı. Kongreler: 11-14 Ağustos 1930 Tarihî Coğrafya Birinci Kongresi. Paris Beynelmillel Coğrafya Kongresi. Coğrafya Cemiyetleri (Royal Geographical Society). Türkiye'de Mevcut motörlü arabaların miktarı.	319-320
NOT-20: Bu sayının sonunda birinci makaleye ek olarak "Ankara civarının haritası" verilmiştir. Arka kapakta; "Değeri 40 Kuruştur." ifadesi yer almaktadır		

Cilt:VII, Sayı: 5, Şubat - Mart 1931, Cumhuriyet Matbaası, İstanbul 1931.

Bu Sayıda

202.	Mehmet İzzet Bey'in Ölümü, <i>Yusuf Şerif</i>	1-2
203.	İzzet B., Hilmi Ziya	3-8
204.	İzzeti Ne İçin Ta'ziz Ediyoruz, <i>Sadrettin Celâl</i>	9-13
205.	Mehmet İzzet Bey Fikri Şahsiyeti ve Hizmeti, <i>İsmail Hakkı</i>	14-17
206.	İzzet Bey Kimdi ve Bize Neydi, <i>Dr. Orhan Sadettin</i>	18-24
207.	İzzet Bey'in Fikrî Şahsiyeti, <i>M. Şekip</i>	25-29
208.	Merhum Mehmet İzzet Bey, <i>Halil Nimetullah</i>	30-32
209.	Zavallı İzzet Bey, <i>Mehmet Emin</i>	33-34

210. Mehmet İzzet Bey'in Hayatı, *Sıtkı* 35-37

NOT-21: Derginin bütün yayımı boyunca, 49 sayının yalnızca bu sayısı bir kişiye ithaf edilerek yayınlanmıştır. Ayrıca Mehmet İzzet Beyin vefatı üzerine çıkarılan sayının kapağı matem işareti olarak siyah bir şeritle çevrelenmiştir.

Cilt:VII, Sayı: 6, Mayıs 1931, Cumhuriyet Matbaası, İstanbul 1931.
Bu Sayıda

211. Rousseau'ya Göre Fikir Terbiyesi, *İsmail Hakkı* 1-41
212. Beşerî İdrak, W. Köhler, (Tercüme eden: Şekip Bey). 42-63
213. Auguste Comte'un Felsefesi (Fasıl III: İlimlerin Tasnifi), *Lévy-Bruhl* 64-82
(Tercüme eden: Halil Nimetullah).

NOT-22: Bu sayıda o tarihlerde Darülfünunu ziyaret eden Atatürk'ün dersanelerde çekilmiş tam sayfa 2 fotoğrafı mevcuttur.

Cilt:VIII, Sayı: 1, Mart 1932, Matbaacılık ve Neşriyat T.A.Ş., İstanbul 1932.

Bu Sayıda

214. Mimar Davut, *Ahmet Refik* 1-16
215. Patolojik Ruhیات, L. Dugas, (Tercüme eden: M. Şekip) 17-25
216. İstanbul Vilayetinin Tabii Coğrafyasına Bir Nazar, *İbrahim Hakkı* 26-34
217. Beynelmilel Ekonominin Coğrafi Çehresi, *A. Demangeon*, (Tercüme eden: A. Macit) 35-66
218. Paris Beynelmilel Coğrafya Kongresi, *A. Macit* 67-82
219. Yeni Neşriyat: Mehmet Emin: "*Sokrat*", (Dr. Orhan Sadedin.) 83-94

NOT-23: Arka kapak içinde Edebiyat Fakültesi öğretim üyelerinin neşriyatından bazıları; 14 yazar

ile kitaplarının adları ve fiyatları belirtilmiştir.

Cilt:VIII, Sayı: 2, Nisan 1932, Matbaacılık ve Neşriyat T.A.Ş., İstanbul 1932.

Bu Sayıda

220.	Goethe, Yusuf Şerif.	3-11
221.	Faust'un Felsefesi, <i>Dr. Orhan Sadeddin</i>	12-20
222.	Osmanlı Devrinde Rafizilik ve Bektâşilik (1558-1591), <i>Ahmet Refik</i>	21-59
223.	Pedagoji Sistemleri, <i>İsmail Hakkı</i>	60-79
224.	Auguste Comte'un Felsefesi: İlim (mâbad)-Fasıl V-, <i>Lévy-Bruhl</i> (Tercüme eden: Halil Nimetullah)	80-96

NOT-24: Bu sayının kapağında sehven “Cilt IX” ibaresi yer almaktadır. Ancak önceki ve sonraki nüshaların numaralarına bakıldığında bunun Cilt VIII olması gerektiği kolaylıkla anlaşıldığından düzelterek yazdık.

Cilt:VIII, Sayı: 3, Mayıs 1932, Matbaacılık ve Neşriyat T.A.Ş., İstanbul 1932.

Bu Sayıda

225.	Türk Hizmetinde Kıral Tököli İmre(1683-1705), <i>Ahmet Refik</i>	3-59
226.	Beynelmilel Ekonominin Coğrafi Yeni Safhaları, <i>A.Demangeon</i> ,(Nakleden: <i>Macit</i>)	60-95
227.	Şahsiyet Ruhıyatı ve Testler Usulü, William Stern,(Tercüme eden: Mustafa Şekip)	96-105
228.	Nüfus Kesâfeti Haritaları (Türkiye Kesâfet Haritaları İhzarına Dair Usuller) <i>Dr. Hamit Sadi</i>	106-110
229.	Bir Tenkide Cevap, <i>Mehmet Emin</i>	111-118

NOT-25: Arka kapakta; "Değeri 40 Kuruştur."
ifadesi yer almaktadır

Cilt:VIII, Sayı: 4, Temmuz 1932, Matbaacılık ve Neşriyat TA.Ş., İstanbul 1932.

Bu Sayıda

-
230. Hicrî On Üçüncü Asırda İstanbul Hayatı (1200- 3-35
1255), *Ahmet Refik*
-
231. İznik Çinileri (Hazine-i Evrak Vesikalarına 36-53.
Nazaran), *Ahmet Refik*.
-
232. İçtimaiyatın Ülkesi, Georg Simmel, (Mütercim: Dr. 54-73
Orhan Sadettin)
-
233. Hislerin Hafızası, L. Dugas, (Tercüme eden: 74-91
Mustafa Şekip).

Cilt:VIII, Sayı: 5, Eylül 1932, Matbaacılık ve Neşriyat T.A.Ş., İstanbul 1932.

Bu Sayıda

-
234. Türkler ve Kraliçe Elizabet (Hazine-i Evrak 3-29
vesikalarına göre), *Ahmet Refik*
-
236. Japonya'da Nüfus Fazlalığı, E. Dennery, (Tercüme 30-53
eden:A. Macit)
-
237. Fransız Natüralizmi, [Pierre Martino'nun tetkikinden 54-85
telhis sureti ile iktibas Edilmiştir.], Yusuf Şerif.
-
238. Habîbî - I Bibliyografya -, *Köprülüzâde Mehmet 86-133
Fuat*

NOT-26: Arka kapakta; "Değeri 40 Kuruştur."
ifadesi yer almaktadır.

Cilt:VIII, Sayı: 6, İkinciteşrin 1932, Devlet Matbaası, İstanbul 1933.

Bu Sayıda

-
239. Auguste Comte'un Felsefesi: İlimler Felsefesi, *Lévy- .1-26
Bruhl.(Tercüme eden: Halil Nimetullah*
-
240. Hint Muhâcereti, Etienne Dennery, (Türkçe'ye 27-61

çeviren:A. Macit).

241. Türk İdaresinde Bulgaristan (973-1255), *Ahmet Refik* 62-96

242. Natüralist Hareket (İkinci Kısım), *Yusuf Şerif* 97-118
NOT-27: Arka kapakta; "Değeri 40 Kuruştur."
ifadesi yer almaktadır.

Cilt:VIII, Sayı: 7, İkincikânun 1933, Devlet Matbaası, İstanbul 1933.
Bu Sayıda

242. Türk İdaresinde Bulgaristan (973-1255) -Geçen 1-44
sayıdan mâbat-, *Ahmet Refik*

243. Cihan Petrol Sanayiinde Bir Dönüm Noktası [Petrol 45-64
Buhranı], Nicola Pervouchine, (Türkçe'ye çeviren:
A. Macit)

244. Oyun Dünyası-Oyun ve Sanat, Henri Delacroix, 65-97
(Türkçe'ye çeviren:Mustafa Şekip)
NOT-28: Arka kapakta; "Değeri 40 Kuruştur."
ifadesi yer almaktadır.

III. YAZARLAR DİZİNİ

Abbé Barbe;46-53	201-217-218-226-235-239-243
Ahmet Emin <i>Yalman</i> (188?-1973); 21	Anschütz, G.;42
Ahmet Nâim <i>Babanzâde</i> (1871-1934) ; 8-23-45- 52-103	Arbos, Ph.;193
Ahmet Refik <i>Altınay</i> (1880-1937); 99-104-108- 138-140-150-161-170-214-222-225-230-231-234-240-242	Arif (Mehmet) (1873-1919);17
Ahmet Talat <i>Onay</i> (1885-1955); 185-186	Aşık Paşazâde (Derviş Ahmet Aşık) (1400-?);14
Ali Ekrem <i>Bolayır</i> (1867-1937) ;3-122	Babinger, Franz (1891-1967);70
Ali Fuad ;142-160	Bergson, Henri(1859-1931);102
Ali Haydar <i>Taner</i> (1883-1956);42-128	Bergstrasser, G.(1886-1933);5
Ali Macit (A.M) <i>Arda</i> (1887-1967);178-180-189-190-192-193-194-195-197-198-199-	Berkeley, Georges (1685-1753);168
	Bertrand, Alexis (1850-1912) ;10
	Bohor İsrail;46-53
	Bonafus, Max;132
	Bouglé, Célestin (1870-1940);67-73

- Bréhier, Emile (1876-1952);67-120
 Brockelmann, Carl (1868-1956);100
 Brunhes, Jean (1869-1930); 201
 Carra de Vaux, Baron (1867-?);66-114
 Carré ;11
 Cenap Şahabettin (C.Ş) (1870-1934); 2-26
 Chalandon, F.;144
 Chaput, Ernest (1880-1943);191-196
 Cordier, Henri (1849-1925);78

 Defontaines, Pierre;195
 Delacroix Henri (1873-1937);67-244
 Delbos, Victor(1862-1916);135
 Demangeon, Albert (1872-1940);190-192-197-198-217-226

 Dennery, Etienne;235-239
 Dugas, L.;215-233
 Durkheim, Emile (1858-1917);32-39-124

 E. Cemil;114
 E.N.;25
 Eucken, Rudolf (1846-1926);94

 Faik Sabri *Duran* (1882-1943);20-37-139
 Ferid *Kâm* (1861-1944) ;13-34

 Galanti, Avram (1874-1961);22-38-50-56-89-112-152-171-175
 Gallois, Lucien (1875-1941);189
 Giese, Friedrich (1870-1944);29-47

 Gomperz, Theodor (1832-1912).;157

 Halil Nimetullah *Öztürk* (1880-1957);24-125-145-146-153-154-155-164-165-176-177-184-208-213-224-238
 Hamdi Elmalı *Yazır* (1877-1942); 102
 Hamit Sadi *Selen*(1892-1968);141-228
 Hartmann, Richard (1881-1965); 110
 Hasluck, F. W.;163
 Hilmi Ziya(H.Z.) *Ülken* (1901-1974);95-96-203
 Hüseyin Dâniş *Pedram* (1870-1942);30

 İbn Habib;43
 İbrahim Hakkı *Akyol* (1888-1950);191-196- 200-216
 İbrahim Necmi *Dilmen*(1889-1945); 29-47
 İsmail Hakkı *Baltacıoğlu* (1886-1978);31-60-71-90-109-147-156-167-174-205-211-223
 İzmirli İsmail Hakkı (1868-1946);69-81-129-148-159-166-173

 Julien, Stanislas (1799-1873);149-162-169
 Jacobi, Günther (1881-1969);43
 Janet, Paul(1823-1899);8-23-45-52-102

 Kâzım Şinasi *Dersan*;14-33-40
 Köhler, Wolfgang (1887-1967);212
 Köprülüzâde Ahmet Cemal-*Köprülü* (1893-1979);100-110

- Köprülüzâde Mehmet Fuat
Köprülü (1890-1966);58-75-
82-86-115-118-179-181-182-
183-185-186-187-188-237
- Lançon;119-126
- Lefebvre, Théodore (?-
1949);151
- Lehmann-Haupt;4
- Lévy-Bruhl, Lucien (1859-
1939);57-146-155-165-177-
213-224-238
- Liquier;11
- Mahmut Rağıp *Kösemihal*
(1909-1972);187
- Martino, Pierre; 236
- Mehmet Ali (M.A.)*Ayni* (1869-
1945);1-10-11-12-13-15-25-
53-67-73--94
- Mehmet Ali Rıfat;4
- Mehmet Besim *Darkot* (1903-
1990);151
- Mehmet Emin (M. E.) *Erişirgil*
(1891-1965); 46-57-62-79-
102-106-107-133-209-219-
229
- Mehmet İzzet (1891-1930);88-
93-98-106-111-121-135-157-
158
- Mehmet Şemseddin *Günaltay*
(1883-1961);27-48-55-59-63
- Mehmet Şerefeddin *Yaltkaya*
(1879-1947);116-127-131
- Meillet, Antoine P.J.(1866-
1936).;113
- Mendel, Gustave. (1873-
1938);19-28-36
- Monod, Gabriel (1844-
1912);33-40
- Mustafa Şekip *Tunç* (1883-
1958);64-102-120-134-136-
207-215-227-233-212-244
- Nebahat Hamit ;132-137
- Necip Asım *Yazıksız* (1861-
1935); 6-16-35-61-65-66-72-
76-78-83-87-91-97-105-113-
117-130-143-149-162-169
- Necmettin Sadık *Sadak* (1890-
1953); 11-32-39-24
- Novikov, Jean;9
- Orhan Sadeddin (1892-
1933/1963);168-172-206-
219-221-232
- Parodi, Dominique (1870-
1955);67
- Pervouchine, Nicola;243
- Poincaré, Henri (1854-1912)
;12-103
- Rağıp Hulusi (R.H)*Özdem*
(1893-1943);68-70- 74-77-
80-84-85-163
- Rıza Nur (1879-1943);107
- Ribot, Théodule (1839-
1916);24-25-137
- Rükünzâde Fazıl Nazmi
(Kandı);92-123
- Reinach, Salomon (1858-
1932);19-26-28
- Sadrettin Celâl *Antel* (1890-
1954);204
- Salih Zeki (1864-1921);10-12
- Séailles Gabriel (1852-1922);
102
- Seyyit Bey (1873 -1925); 79
- Sıtkı;210
- Simmel, Georg (1858-1910);
232
- Stern, William (1871-1938);227
- Taeschner, Franz (1896-
1967);141

- Unger, Eckhard (1885-1966);18-44-49-54
 Uşakizâde Halid Ziya *Uşaklıgil* (1866-1945);7
 Vahid (Mehmet) (1873-1931);9-19-26-28-36
 Vallaux, Camille.;178
 Vidal de la Blache, Paul (1845-1918); 180
 Yusuf Behçet *Güçer* (1890-1952); 51-101-144
 Yusuf Şerif *Kılıçel*(1894-1944);119-126-202-220-236-241
 Ziya Gökalp (1875-1924);41

IV. MAKALE ve YAZI BAŞLIKLARI DİZİNİ

- Ahlakın İlim Olarak Tetkikinde Usul;57
 Ahmenidler Tarihine Ait Tetkikat;4
 Akıl Mantık, Vicdan Mantık;153
 Amerika'da İçtimaiyat Tedrisatı;158
 Amerika'da Türk Muhâceretleri;21
 Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz;187
 Anadolu'da İslâmiyet (Babinger);70
 Anadolu'da İslâmiyet (Köprülü);75-82-86
 Ankara Civarında Suların Cereyanı;196
 Asuristan Hükümdaranından Dördüncü Salamanassar'ın Teşrifat Nazırı ;54
 Asya'nın Tarihten Evvelki Coğrafyasına Ait Malûmat ;195
 Aşık Dertli Hayatı ve Divanı;185
 Aşık Paşazâde Tarihi;14
 Auguste Comte'un Felsefesi ;213-224-238
 Avusturya Neşriyatından;77
 Azeri Edebiyatına Dair Notlar: "Hasan Oğlu" ve "Habîbî";118
 Bektaşilerin Coğrafi Tevziî;163
 Bender'de Lehistan Kralı İstanbul ;104
 Beşer ve Tabiat;37
 Beşerî Bilginin Prensiplerine Medhal;168
 Beşeri Coğrafyada Yaşama Tarzları;180
 Beşerî İdrak;212
 Beynelmilel Ekonominin Coğrafi Çehresi;217-226
 Bir Tenkide Cevap:[Mehmet Emin];229
 Cengiz Han ;116
 Cihan Petrol Sanayiinde Bir Dönüm Noktası;243
 Coğrafi Haberler;201
 Coğrafya Tavsiflerinde Nazım Usulleri;139
 Coğrafyada Müşâhede Usulleri;178
 Coğrafya'nın İlmî Usulleri;20
 Çin Tarihi;78
 Çin'de ve Avrupa'da Hayat Meselesi;94

- Darülfünunda Felsefe
Dersleri;121
Demiryolu ve Yol;198
Demokrasi ve Maşerî
Vicdan;132
Devlet-i Osmaniye'nin Tesis ve
Takriri Devrinde İlim ve
Ulema;17
Devşirme Usulü, Acemi
Oğlanlar; 138
Dillerin Coğrafyası;197
Du sage antique au citoyeu
moderne;67
Durkheim Tercümelerine ve
Bazı Felsefe ve İçtimaiyat
İstilahlarına Dair;111
- Ecnebi Haritalardan Memâliki
İslâmiye Coğrafya
İsimlerinin İstinsahen Nakli
ve Huruf-u Arabiye ile İraesi
Meselesi;22
Edebiyat Tarihi ;119-126
Edebiyat-ı Sûfiyye;30
El-Cezîre'de Cebel-i Sancar'ın
Cenûbundaki Ovada Vaki
Memlihalar Dair
Mülâhazât-ı Coğrafiye; 44
Elifbamız Hakkında Bazı
Mülâhazalar;16
El-İslâmiyetin Risâlet-ül
Melâmiyesi ;110
Eski Savlar;65-76-83-87
Eski Savların Eskiliği;89
Eski Türkistan Halk
Edebiyatı;100
Eski Türklerde Dinî Sahrî Bir
An'ane ; 115
Fârâbî;59-63-129-148-159-166-
173
Fatih Sultan Mehmet
Fermanları;99
- Faust'un Felsefesi;221
Felsefe Bir İlim midir?;8
Felsefe İstilahları;125-145-154-
164-176-184
Felsefe Tarihinin Mevzuları;120
Felsefe ve Tarih Mecmuaları;96
Felsefe'de Misdak;45-52
Felsefe-i İlmiye;10
Felsefenin Yeni Birkaç Tarifi;23
Fichte ve Alimlerin Vazifesi;62
Fransız Natüralizmi;236
Frederich Nietzsche ve Bir
Maarifet Nazariyesi;133
Freudizm:[Mukaddime] ve
Psikanalize Dair Beş
Ders;134
- Gazneviler Devrinde Türk
Şiiri;182
Géographie Universelle
Külliyatı I-II: Orta ve Cenubî
Amerika;194
Gevherî;181-183
Goethe;7-220
- Habîbî - I Bibliyografya ;237
Hak Mefhumunun ve Kuvve
Müeyyidesinin Sûret-i
Telakisi Hakkında İslâm
Felsefe-i Hukukuyla Avrupa
Felsefe-i Hukuku Arasında
Bir Mukayeseye Dair
Konferans; 79
Halk Şiirlerinin Şekli ve
Nev'i;186
Henri Bergson ve Arthur
Schopenhauer;43
Hicrî On Üçüncü Asırda
İstanbul Hayatı (1200-
1255);230
Hilyetül İnsan ve Hilyetül
Lisan;72
Hint Muhâcereti;239

- Hislerin Hafızası;233
 Histoire de la première Croisade
 jusqu'à l' élection de
 Godefroi de ouillon" ;144
- İbn-i Sina ;114
 İbranî Lisanının İnkişafına
 Arapça'nın Muaveneti;38
 İbtidâî Zihniyet;146-155-165-
 177
 İçtimaiyat Nokta-i Nazarından
 Terbiye;90-109
 İçtimaiyat Tetkikatında Muhtelif
 Temayüller;88-93-95-98
 İçtimaiyata Dair Eserler;73
 İçtimaiyatın Ülkesi;232
 İçtimaiyatta ve Ulûm-ı
 İçtimaiye'de Usul;32
 İhdas Olunan Kelimât ve
 İstilahât Etrafında Bazı
 Mülâhazât;56
 İki Felsefe Eseri Münasebetiyle,
 "Metâlib ve
 Mezâhib", "Bergson ve
 Kudreti Hayatiyeye Dair
 Birkaç Konferans";102
 İlim Hakkında ;103
 İlim ve Metafizik;60
 İlm-i Lisan ;130-143
 İlmi Terbiye-i Etfal;11
 İlmin Kıymeti;12
 İnsanların Ahvâl-ı Rûhiyeleri
 Arasındaki Ferdi Farklar
 Hakkında Tetkikat;42
 İradi Hastalıklar;137
 İskender Zülkarneyn;171
 İslâm İçtimaiyatı;69-81
 İslâm Mütefekkirleri;66
 İstanbul Vilayetinin Tabîî
 Coğrafyasına Bir Nazar;216
 İstanbullu İlk Muhasara Eden
 Türkler;101
- İzmir Civarının Bünyesine Ait
 Tetkikler;191
 İznik Çinileri;231
 İzzet B.;203
 İzzet Bey Kimdi ve Bize
 Neydi;206
 İzzet Bey'in Fikrî Şahsiyeti;207
 İzzeti Ne İçin Ta'ziz
 Ediyoruz;204
- Jaonya'da Nüfus Fazlalığı;235
- Karadeniz Bitarafılığının İhlali
 ve Londra Konferansı ;142
 Kıbrıs ve Tunus Seferlerine Ait
 Resmi Vesikalar ;140
 Kınalızâde Ali Çelebi;34
 Kıpçak Türkçesine Dair;35
 Kır Evlerinin Coğrafyası;192
 Kıymet Hükümleri, Şen'iyet
 Hükümleri;39
- Lahd-i İskender;28
 Lisan ve Yazı;5
 Lisan-ı Nazımda Eşkâl ve
 Efkâr;3
 L'İslâm et la Politique
 Contemporaine;188
 Marco Polo'nun Tenkitli Yeni
 Bir Tab'ı;189
 Mecmualar;68-74-80
 Mehmet Emin:"Sokrat";219
 Mehmet İzzet Bey Fikri
 Şahsiyeti ve Hizmeti;205
 Mehmet İzzet Bey'in Hayatı;210
 Mehmet İzzet Bey'in Ölümü;202
 Mehmet İzzet: Milliyet
 Nazariyeleri ve Millî
 Hayat;106
 Merhum Mehmet İzzet Bey;208
 Mesâi-i Lisaniye;2
 Mısır'da Yazılmış Türkmence
 Kitap;6

- Mimar Davut;214
 Muhtelif Devirlerde Anadolu'nun Yolları;141
 Mukaddime;136
 Mukayeseli Sarf ve Nahvin Usulüne Dair ;113
 Mütenebbi;131
 Mütenebbi'den Evvel Şiir;127
 Müze-i Hümâyûnda Gudeâ'nın Mukaddes Kayık Kaidesi;49
 Müze-i Hümâyûn'da İskender Lahdi;19
- Natüralist Hareket;241
 Nef'i 'de Tasnî;122
 Nüfus Kesâfeti Haritaları ;228
- On ikinci Asırda İstanbul'da Gümrük ve Ticaret ;108
 Onuncu Beynelmilel Müsteşrikler Kongresi;179
 Osmanlı Darülfünunu;1
 Osmanlı Devrinde Rafızilik ve Bektâşilik (1558-1591);222
 Oyun Dünyası-Oyun ve Sanat;244
- Paris Beynelmilel Coğrafya Kongresi;218
 Patolojik Ruhiyat;215
 Pedagoji Sistemleri;223
- Rousseau'nun Felsefesi;156
 Rousseau'nun Terbiye Prensipleri;167-174-211
 Rousseau'yu Nasıl Tetkik Etmeli;147
 Ruhiyat Dersleri;25
 Ruhiyatta Usul;24
 Rumeli-i Şarkî Meselesi;160
 Rusya ve Avusturya'ya Karşı 1148-1152
- Seferi;150-161-170
 Rusya'da Fikir Hürriyetinin İnkişafı;51
- Sanat ve Metafizik;71
 Sanatın Bir Tarifi;9
 Satrap Lahdi;36
 Sekizinci Asırda Irak Türkçesi, ;97
 Sînaat ve Tarih-i Umumî-i Sînâât;26
 Sokrat ;157
 Sosyalizm Nedir?;124
 Spinoza;135
- Şahsiyet Ruhiyatı ve Testler Usulü;227
 Şarkî Tu-kiu Hakanlığında Fetret Devresi;27-48-55
 Şarkiyat Mecmuaları (Macar Turaniyat Mecmuası);84
 Şeyh İbrahim Hakkı;15
- Tarih Kelimesinin Menşe-i Etrafında; 152
 Tarih ve Felsefe Mecmuaları;85
 Tarih'de Usul ;33-40
 Tarih-i Felsefe ;46-53
 Tarihi Kadimde Mezkur Esmâ-i Esatiriyenin İştikakı Hakkında İntikadi Müsamere-i Edebiye;92
 Tashih ve İtizâr (İskender Zülkarneyn); 175
 Tearos Kaynağında Dara Stele'si;18
 Terbiyenin İlim gibi Tetkikine Medhal;31
 Théodule Ribot (1839-1916);64
 Tu-kiular;149-162-169
 Turfan Hafriyatı ve Bu Harfiyatın Türk Tarihi ve

- Medeniyetine Müteallik
Tarihi;47
- Türk Diline Göre Kablettarih
Türklük, ;91
- Türk Dilinin Tarih-i Sarfı;117
- Türk Edebiyatının Ermeni
Edebiyatı Üzerindeki
Tesirati;58
- Türk El sine ve Tarihi (Yeni
Alman Neşriyatı);29
- Türk Hizmetinde Kıral Tököli
İmre(1683-1705);225
- Türk İdaresinde Bulgaristan
(973-1255);240-242
- Türk İli- Eski Türklerde Din;41
- Türk Kelimesi İle Turan
Kelimesi Arasında
Münasebet var mı?;112
- Türk Tarihi [Dr. Rıza Nur];107
- Türkiye Coğrafyasına Dair
Sualler ;151
- Türkiye ve El sine-i Sâmiye;50
- Türkler ve Kraliçe Elizabet ;234
- Umumî Coğrafya I-II;190
- Umumî Lisan Tetkikatı;105
- Vahdet-i Vücûd;13
- XIX. ve XX.'inci Asırlarda
Kıt'alar Arasında
Muhâceret ;193
- Yeni Zaman Felsefesi;172
- Yıldırım Beyazıd'ın İntiharı;61
- Yugoslavya (Belgrad)
Darülfünunu Coğrafya
Talebesinin İstanbulu
Ziyaretleri;200
- Yunan-ı Kadim İle Eski
Roma'da Takvim-i sâl ve
usul-ü tevarih ;123
- Zavallı İzzet Bey;209
- Zeka Tetkikleri Hakkında ;128
- Zuiderzée Körfezinin
Kurutulması İşleri;199